

Naročnina
za državo SHS:
za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

F. K.—n.

Redukcija invalidov.

K novemu načrtu invalidskega zakona.

Ce bo kdaj pisal zgodovino Jugoslavije
namesto poklicnega zgodovinarja kak socialni
politik, tedaj ne bo mogel najti zadosti potez,
da bi narisal vse temne sence naše socialne
zakonodaje. Če izpustimo za danes vse druge
socialne probleme, ki so nujno potrebni re-
forme, ter se omejimo le na invalidsko vpra-
šanje, ki se vleče liki rdeča nit skoz vso
dobo od zedinjenja do danes nerešeno, bo
že samo to zadostno poglavje, ker je
vprašanje vojnih invalidov eno izmed najbolj
porečih v naši državi. Stvar je aktualna ravno
sedaj, ko je zopet predložen načrt invalid-
skega zakona in razdeljen med parlamentarne
kroge načrt, ki se razlikuje od prejšnjega le
v tem, da je znatno slabši. Za invalide
je absolutno nesprejemljiv.

V tesnem okviru odmerjenega prostora
v političnem dnevniku se ni mogoče v vseh
podrobnostih baviti s tem novim načrtom in
zahtevami invalidov. Konstatirano bodi le,
da je določil Behmen-Ježev osnutek inva-
lidskega zakona 200 milijonov drž. izdatkov,
dočim jih je bilo določenih po načrtu PP-
vlade le borih 40 milijonov. A ta načrt si
je sedaj osvojila tudi sedanja RR-vlada, po
izjavah Radičevcev baje zato, da jim bo mo-
goče pokazati izboljšanje načrta PP-vlade. V
tem oziru torej: — bomo videli!

Izmed zahtev invalidskih organizacij bodi
omenjenih tu le dvoje najvažnejših:

1. Nobene razlike ne sme biti
med invalidi iz Stare Srbije (in
Črne gore) ter med »prečani«, zla-
sti tudi ne med častniki, kakor se
namerava.
2. Redukcije invalidov naj se re-
vidirajo, ter upostavi naj se sta-
tus quo.

Tu navedeno prvo točko moramo sma-
trati za tako obsebi umevno zahtevo, da pač
ni treba izgubljati nobene besede več radi nje.

Pri redukciji invalidov pa se moramo že
nekoliko pomuditi, ker je to glavni namen
tega članka.

V vsej državi je okoli 150.000 invalidov,
njihovih udov in sirot. Pašičeva homogena
vlada je v letu 1923. z zakonom o proračun-
skih dvanajstinah (za julij, avgust in septem-
ber) iznašla metodo nasilne redukcije. V ta
namen je bilo postavljenih menda 17 speci-
alnih komisij. V Sloveniji je poslovala samo
ena komisija (v Ljubljani, v Celju in v Ma-
riboru). Pozvala je pred se le one invalide,
ki jim je mislila zmanjšati procennte, dočim
je dobila pretežna večina le potom občin po-
zive, da naj predložijo dokumente ali nave-
dejo priče glede invalidstva. Ne moremo opi-
sovati, kako se je nadalje postopalo, še manj
smemo kvalificirati način postopanja komisije
v Sloveniji. Zadostuje naj le ugotovitev, da je
bilo v Sloveniji, kjer imamo približno 16 do
17.000 invalidov, od teh reduciranih okoli 7
do 8 tisoč, torej polovica. Samo to naj bo še
konstatirano, da predlagane priče povečini
sploh niso bile zaslišane. To je bil vzrok, da
smo ponovno čuli od invalidov obtožbe ob-
čin, češ: le-te so krive, da so bili redu-
cirani in da so jim bili naenkrat ustavljeni
borni invalidski prejemki brez nadaljnjih od-
ločb. Odločno je treba odklanjati vsako kriv-
do občin: te so pri stvari popolnoma brez
krivde!

Komisije so poslane vse akte ministrstvu
za socialno politiko v Belgrad. In ondi leži
sedaj v nekem podzemskem arhivu okoli 140
tisoč aktov iz vse države. Brez vsakih odločb
in obvestil so od tam ustavili invalidom po-
kojnino, in s tem je bila izvršena — redu-
kcija! — Dokler namreč specialno sodišče
v Belgradu ne odloči o končni redukciji. Kdaj
se to zgodi, vé le Bog. — Zato zahteva inva-
lidska organizacija, da naj se anulira vse
delo specialnih komisij, akti pa naj se po-
šljejo okrožnim sodiščem, ki naj objektivno
presodijo dejanski stan in po tem razsodijo.

Ta sodišča naj bi sprejemala vse (tudi
nove) prijave invalidov za pokojnino, ako
predložijo dokumente, ter zaslišala priče, ako
jih navedejo. Invalidi iz Slovenije so danes
de facto brezpravni. Proti specialnemu so-
dišču kot II. instanci, ki odloča o redukcijah,
obstoja za Srbijo in Črno goro »višji invalidski
sud« v Belgradu; ker pa ta sud ni za »pre-

čanske« kraje, odklanja vse prizive iz Slo-
venije in drugih prečanskih krajev. Naša so-
dišča pa — dasi so samostojna ter neodvisna,
si ne upajo izdajati razsodb.

Zanimivo je vedeti, da dobivajo pri nas
invalidi pokojnine še po starih avstrijskih
zakonih. Tako prejema srednji invalid me-
sečno po 7 Din 50 par, vojna vdova po 3 Din
75 par mesečno. In še ti naj bodo reducirani!
— Popolnoma nezmožni nad 100 odstotni inva-
lidi dobivajo neke doklade, ki ne prese-
gajo mesečnih 500 Din, dočim dobivajo naj-
revnejše vdove k večjemu 60 Din. — Je res
najbolje, kakor je ironično zaklical pri neki
priliki v seji narodne skupščine menda po-
slanec Kremžar, da izvede končno redukci-
jo — smrt, ker živeti ob takih beraških pre-
jemkih ni mogoče. In celo pri takih prejemkih
naj bo reduciranih dobra polovica ubogih be-
račev; kajti kako naj jih drugače imenujemo?

Udruženje vojnih invalidov se je obrnilo
med drugimi na »Župansko zvezo«, da bi ta
organizacija kaj storila proti tako ogromnemu
reduciranju vojnih invalidov. Županska zveza
je to tudi storila, poudarjajoč v svojih spo-
menicah, da bodo pri takem postopanju zlasti
in posebno težko prizadete naše
občine, ki bodo vsled pomanjkanja vsake
druge socialne oskrbe morale na svoja ra-
mena, to se pravi na ramena že itak pod
težo davčnih bremen se šibečih davkoplače-
valcev, prevzeti še bremena za ubožno oskr-
bo teh ne le vojnih žrtev, temveč tudi žrtev
brezsrčne redukcije. — V svojih spomenicah
obema gg. velikima županoma je zlasti pro-
sila imenovana zveza, da storita vse mogoče,
da se v interesu naših občin po-
pravijo in preprečijo kakršnekoli krivice, ki
so se že zgodile ali ki bi se utegnile še zgo-
diti ubogim vojnim žrtvam, ki jim dolguje do-
movina največjo hvaležnost.

Uspeh spomenice je bil ta, da je prejela
Županska zveza rešitev te-le vsebine: Po na-
logu ministrstva za socialno politiko, inva-
lidskega cdeljenja, sporoča g. veliki župan,
— »da je bila invalidska revizija izvršena na
temelju čl. 35. (zgoraj citiranega) zakona o
dvanajstinah, Ur. l. št. 65 ex 1923. V zmislu
obstoječih predpisov pa proti tej oceni inva-
lidov s strani specialnih invalidskih komisij
in specialnega invalidskega sodišča v Beo-
gradu ni pritožbe, ker so te rešitve izvršne.«
— Pika.

Ali naj bodo lačni želodci invalidov in
njihovih svojcev siti od tega? Ali naj podpi-
rajo invalide, njihove udove in sirote sedaj
občine iz onih doklad, ki jih ne
dobivajo izplačanih? — O tem naj
razmisli sedaj, ko prihaja invalidski zakon
pred narodno skupščino, njegova parlamen-
tarna večina. Brezpogojno se mora revidirati
nikjer utemeljena redukcija, da ne bo naša
socialna politika beležila zopet novega ma-
deža v svojih analih. Zato imajo besedo iz-
voljeni zastopniki ljudstva, ki so bili izvoljeni
tudi s kroglicami invalidov.

Jugoslovanski katoliški škofje za glagolico.

SKOFJE BAUER, AKSAMOVIĆ IN BONE-
FACIĆ ODPOTOVALI V RIM.

Zagreb, 22. okt. (Izv.) Kakor je zvedel
vaš dopisnik, odpotujejo danes v Rim zagreb-
ški nadškof dr. Bauer, djakovski škof Ak-
šamović in splitski škof Bonifacić. Cilj
potovanja je ureditev razmer v zavodu sv. Je-
ronima in rešitev vprašanja glagolice. Škofje
bodo poskusili dobiti od sv. stolice odlok, da
se razširi veljavnost glagolice v bogoslužju na
celo ozemlje kraljevine SLS še pred sklepom
konkordata.

Spomenica škofov belgrajski viadi.

Zagreb, 22. okt. (Izv.) Predsedništvo kon-
ference katoliških episkopata je poslalo danes
na Belgrad dve spomenici in sicer eno na
ministrstvo za vere, drugo pa na ministrsko
predsedstvo. V vlogi na ministrstvo za vere
zahtevajo škofje ureditev duhovniških plač in
draginskih doklad, v vlogi na ministrsko
predsedstvo pa protestirajo proti dosedanjim
šolski politiki in zahtevajo, da se vsa prosvet-
na vprašanja, kolikor se tičejo Cerkve ureju-
jejo sporazumno s škofijskimi ordinariati.

Kriza na vseh koncih in krajih.

DOGODKI V NARODNI SKUPŠČINI.

Volitve v finančni odbor. — Borbe med radikali in radičevci.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Po starem običaju
so se pred današnjo skupščinsko sejo zbrali
zastopniki vseh klubov pri skupščinskem
predsedniku, da se pogovorijo o volitvi fin.
odбора. Večkrat se namreč dogodi, da se za-
stopniki vseh parlamentarnih klubov zedini-
jo na skupno listo z ozirom na znano število
svojih članov.

Na tej današnji seji so zastopniki radika-
lov in radičevcev prišli z zahtevo, da morata
ti dve vladni stranki dobiti 24 članov v fin.
odboru, ki šteje 31 članov. Nato so popustili
na 23, opozicija pa jim je dajala največ 21,
samo da bi se volitve vršile v miru in spo-
razumu in da bi ne bilo treba bojnega glaso-
vanja. Radikali in radičevci pa so ta predlog
opozicije odbili, vsled česar so se morale vo-
litve vršiti.

Skupščinska seja bi se morala pričeti ob
10. uri. Vendar so med sejo vladnih strank
nastala taka nasprotja, da so se v njihovih
klubih vršila neprestano predvsem pogajanja,
koliko dobi katera stranka članov. Glavno pa
je bila borba o kandidatih. V radikalnem klubu
so poslanci zahtevali, da naj se volijo
člani fin. odbora s strani radikalov tajno, tako
da pridejo prave želje poslancev v poštev.
Tej želji se ni ugodilo.

Pašić je po stari navadi sestavil listo ra-
dikalnih članov in diktiral klubu, da mora za
to listo glasovati. Po takih pogajanjih v po-
sameznih klubih se je seja začela ob pol 12.

Po prečitaniu zapisnika in običajnih vlog
na narodno skupščino, je narodna skupščina

prešla na volitve fin. odbora. Ker še do takrat
liste vladne večine niso bile gotove, je pred-
sednik odredil ponoven odmor, kar je med
opozicijo vzbudilo burne proteste. Po dolgem
premoru se je seja ponovno pričela. Prešlo
se je na volitve. Iz taktičnih razlogov, so vse
opozicijske stranke in ravno tako tudi
vladne, vsaka zase postavile svojo listo. Ze
med šestletjem glasov, je med vladnima stran-
kama zavladovala splošno razočaranje, ker se
je videlo, kako preširane so bile zahteve na
seji klubovih zastopnikov in kako dobro bi
bilo, da bi sprejeli opozicijske ponudbe.

Glasovanje je izpadlo takole: Lista Ra-
donjić 102 glasov in 13 mandatov, Kežman
46 glasov, 6 mandatov, Demokratski klub 26
glasov, 3 mandate, Jugoslovanski klub 19 gla-
sov, 2 mandata, muslimani 17 glasov, 2 man-
data, samostojni demokratje 17 glasov, 2 man-
data, Hrv. nar. fed. klub 12 glasov, 2 man-
data, Nemci in zemljoradniki 6 glasov, 1 man-
dat. Deset listov je bilo praznih.

Takoj se je izvedelo, da je teh 10 praznih
listov oddalo 10 radikalnih poslancev, 30 se
jih je pa absentiralo. Poleg tega so Radičevi
poslanci glasovali za listo H. N. F. kluba, in
javno manifestirali svojo nezadovoljstvo radi-
čevske politike.

Po volitvah članov fin. odbora je bila seja
prekinjena. Prihodnja bo jutri ob 10. Dnevni
red: Razprava o invalidskem zakonu.

Od članov Jugosl. kluba sta v fin. odboru
Franc Kulovec in Vladimir Pušenjak, name-
stnika Karl Škulj in Franc Zebot.

NESLOGA V RADIKALNEM KLUBU. — 40 ČLANOV PROTI PAŠIČEVI POLITIKI. — OPOZICIJA PROTI ST. RADIČU V RADIČEV- SKEM KLUBU.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Vsak poznavalec
tukajšnjih političnih razmer je moral uvide-
ti, da navidezni mir in dobro razpoloženje v
vladnih krogih ne odgovarja pravemu stanju
in da so vse govornice o konsolidaciji sedanjega
režima le pobožne želje Stjepana Radića in
njegove okolice, kateri je udeleževanje v
javnosti zasigurano po njihovi kapitulaciji sa-
mo do prihodnjih volitev. Takrat pa bo pre-
varano hrvatsko ljudstvo brez dvoma napra-
vilo temeljit obračun z njimi. Vsi, ki so se
širokoustili s to navidezno konsolidacijo in se
trkali na prsa, češ da bo ta režim vladal naj-
manj 20 let, so dobili danes zelo temeljit od-
govor, in kar je glavno, javno in odkrito, da
ne bodo skrivali resnice in jo zavijali.

Vsa trohnoba in plitkost vezi, ne samo
med obema vladnima strankama, marveč tudi
med člani v posameznih vladnih klubih sa-
mih, se je pokazala pri današnjem glasovanju
za najvažnejši parlamentarni odbor, za fin.
odbor. Tako zanimivega glasovanja jugoslo-
vanski parlament še ni doživel. Predvsem je
to glasovanje važno za razmere v radikalnem
klubu. Ta klub je doslej veljal za najbolj di-
scipliniranega. Ravno vsled železne discipline
je bila vsaka akcija proti njemu že naprej
obsojena na neuspeh. Pašić je bil neomejen
gospodar kluba.

Številni spori, čisto zelo globoke narave,
so vedno ostali brez posledic, ker je bila Pa-
šičeva odločitev vedno od vseh sprejeta brez
ugovora. Njegova beseda, njegova kritika in
njegova odločitev je bila brez ugovora obvez-
na za vse člane. Pri glasovanju so bili vedno
navzoči vsi člani, razen kakšnega poslanca,
ki je bil v resnici zadržan vsled težke bolezni.
Pri današnjem glasovanju je manjkalo 30
članov. Trideset članov, to je število, ki tudi
pri tako velikem klubu pomeni veliko, zelo
veliko.

Teh 30 poslancev radikalnega kluba so
najjasnejši protest proti sedanjemu režimu in
proti sedanjemu stanju. To so ljudje, ki so
nezadovoljni s Pašičevo politiko in zato so ta
svoj protest tudi javno manifestirali. Poleg
teh 30 članov, ki so se absentirali, pa je še
jasnejši protest 10 praznih glasovnic, ki so jih
oddali tudi sami člani radikalnega kluba. To
glasovanje je v radikalnem klubu vzbudilo
veliko senzacijo, v vodstvu radikalnega kluba
pa ogorčenje in nezadovoljstvo.

S to zadevo se je popoldne bavilo vodstvo

radikalnega kluba. Pozneje je bila sklicana
seja ministrskega sveta, na kateri se je raz-
pravljalo, kaj je treba ukreniti, da bi se di-
ciplina vzdržala, oziroma da bi prišlo do tistih
enotnih pogledov, kakršni so bili dosedaj v
radikalnem klubu. Sploh se misli, da je teh
40 poslancev radikalnega kluba odločnih na-
sprotnikov Pašičeve politike in Pašičeve ne-
odrejenosti. Oni zahtevajo, da prevzamejo
vodstvo radikalnega kluba in države ljudje,
ki bodo odgovarjali zahtevam, kakor jih tako
težke naloge stavijo nanje.

Popoldne je Pašić s svojimi pristaši raz-
pravljaj, kako bi se vsakogar posebej obdelo-
valo in pridobilo nazaj za Pašičevo politiko.

Isti ali morda še bolj zanimiv je bil po-
jav, ki se je pokazal pri glasovanju Radičevih
poslancev. Zvedelo se je, da Radičevi poslan-
ci ne odobravajo Radičeve politike, vendar
pa se niso upali nastopiti proti tej politiki. Tu-
di se je dolgo časa govorilo, da bo pet ali šest
poslancev Radičevega kluba v najkrajšem ča-
su iz kluba izstopilo in da bodo prestopili v
Hrv. federalistični klub, da nadaljujejo borbo
za pravice hrvatskega naroda na programu,
na temelju katerega jih je hrvatsko ljudstvo
poslalo v belgrajski parlament.

Štirje teh poslancev so dali pri današ-
njem glasovanju takemu razpoloženju bližje-
ga izraza s tem, da so glasovali za listo fede-
ralističnega kluba. Iste ukrepe, kakor Pašić
je storil tudi Radić, ki se nahaja v Belgradu.
Zvečer je sklical sejo kluba in na njej preki-
njaj in rotli poslance, naj ga ne zapustijo v tej
težki borbi in naj mu sledijo, češ da bo kma-
lu v vladi in da bo potem vodil seljaško poli-
tiko. Za sedaj pa tega ne more, ker je izven
vlade.

Zanimivo je, da se te seje Radičevega
kluba, razun P. Radića ni udeležil noben Ra-
dičev minister. Med poslanci namreč vlada
proti njihovem delovanju veliko nezadovolj-
stvo, ker so oni popolnoma brez vsake moči
in izvršujejo naredbe, katerih se radikalni
ministri niso upali izvrševati, tako da bo vsa
odgovornost napram ljudstvu in napram kmet-
skim tendencam sedanje gospodarske politike
padla na Radičeve stranko.

Poslanci, ki se tega zavedajo, so na da-
našnji seji zahtevali od Radića, da se mora ta
zadeva razčistiti. Vsekakor je današnje glaso-
vanje znak, da se s hitrimi koraki bližamo no-
vim važnim dogodkom v notranji politiki.

PASIČ NI VEČ GOSPODAR SITUACIJE. — TEMELJITE SPREMEMBE V NOTRANJJI POLITIKI NEIZOGIBNE.

Belgrad, 22. oktobra. (Izv.) Določevanje radikalnih kandidatov za člane fin. odbora je pokazalo v svetli luči nezdružbe razmere v radikalnem klubu. Zastopniki člani so hudo napadali absolutistično postopanje klubovega predsednika pri imenovanju kandidatov. Ker je pa kandidate določil Pasič v sporazumu s fin. ministrom Stojadinovičem, so pravzaprav letela vsa očitanja na Pasiča, ki je baje prebledele, ko je v ministrski sobi dobil poročilo o dogodkih v klubu.

Nikogar ni bilo, ki bi si upal in hotel Pasiča v klubu braniti. Nezadovoljni člani kluba so tudi v zbornici kazali veliko ne-

voljo zaradi zastopljanja. Kandidirane člane radikalnega kluba za fin. odbor so imenovali »bankrotske in bankirske kandidate«.

Vsak dan se tudi v radikalnih krogih bolj uveljavlja prepričanje, da Pasič ni več zmožen za vodstvo kluba, še manj za vodstvo državne politike. Sedanjí kabinet ne bo delal štiri leta, kakor so se radikalni radičevci še pred kratkim ponašali, temveč se pripravljajo po lagoma, smerno in vztrajno velike spremembe v naši notranji politiki. Slabo gospodarsko stanje, kateremu sedanje vladne stranke ne vedo zdravila, samo pospešuje ta razvoj k dalekosežnim spremembam.

Seja vlade.

POROČILO ZUNANJEGA MINISTRA. — VLADNI PROGRAM ZA SKUPŠČINO.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Na današnji seji vlade je zunanji minister podal obširno poročilo o svojem sestanku z Benešem, nato pa je poročal o krvavem konfliktu med Grško in Bolgarsko. Po njegovem poročilu se je razvila živahna debata o današnjih dogodkih pri glasovanju, pri čemer je prišlo do zelo neljubih

incidentov. Ministri so časnikarjem izjavljali, da so razpravljali o delovanju skupščine in da so sklenili, da pridejo najprvo na vrsto invalidski zakon, proračun, trgovinska pogodba z Avstrijo in pa razni melioracijski zakoni. Opaziti je bilo, da vlada v vladnih krogih velika potrlost in nervoznost.

Invalidski zakon pred skupščino.

VLADNI NACRT ZA INVALIDE SKRAJNO NEUGODEN. — OPOZICIJA GA ODLOČNO ODKLANJA.

Belgrad, 22. oktobra. (Izv.) Jutri se bo v zbornici pričela razprava o novem invalidskem zakonu. Načrt tega zakona, kakor je bil predložen in kakor je prišel iz odbora, je tak, da se bo položaj invalidov le še poslabšal. Proti temu zakonu je nastal v javnosti hud odpor. Akcija opozicijskih poslancev je našla v javnosti tak odmev, da se vlada boji s tem načrtom pred skupščino. Zato se minister Simonović že vnaprej opravičuje in skuša ostro opozicionalno kritiko omiliti, naglašujoč,

da on ni napravil tega načrta in da bo predlagal razne zboljšave. To je Simonović izjavil še danes v zbornici v razgovoru s poslanci opozicije, med katerimi je bil tudi zastopnik Jugoslovanskega kluba, ki so zahtevali, naj minister tak načrt raje umakne in predloži novega boljšega. Minister je priznal, da bi bilo to najbolje, samo se boji, da bi potem invalidi protestirali. Opozicijski poslanci pa so mu zagotavljali, da se za tem načrtom noben invalid ne bo jokal.

Za varstvo naših mej.

Vprašanje poslanca Hohnjeca na zunanjega ministra.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Poslanec dr. Hohnjec je poslal zunanjemu ministru Ninčiču sledeče vprašanje:

> Pogodbe, ki so bile 16. okt. podpisane v Locarnu, pomenijo začetek nove dobe za mednarodno in meddržavno razmerje v Evropi in novo dobo v razvoju mednarodnega prava. Četudi te pogodbe niso bile potrjene od vseh vlad, kamoli vseh parlamentov tistih držav, ki so na njih udeležene. Kljub temu je samo dejstvo, da so se pooblašeni ministri dotičnih držav zedinili medseboj, vzbudilo v širši javnosti zadosten odmev. To je dokaz, kako globoko je v Evropi in v širnem svetu ukoreninjena ne samo želja, ampak tudi potreba miru.

Vsi narodi v Evropi, menda brez večjih izjem pozdravljajo napoved Briandovo: »V Locarnu se mora začeti nova Evropa« ter pričakujejo, da se bo ta napoved čimprej uresničila. Naša država ni naravnost prizadeta z locarnsko pogodbo.

Od Male antante je bila v Locarnu zastopana samo Češkoslovaška, ki naravnost meji na Nemčijo. Italija nima direktnih mej, vendar pa je nastopila v Locarnu kot jamčitelj mej med Nemčijo, Francijo in Belgijo. Pri tem je Italija namerjala doseči jamstvo mej napram Brenerju in napram naši državi. Da teh tendenc ne skriva, dokazujejo vesti, ki so o tem prišle v javnost. Po časnikih so se razširile vesti, da so se v Locarnu in tudi drugod vršili razgovori med Italijo, Francijo in

Češkoslovaško za varstvo mej italijanske države napram naši.

Ne morem kontrolirati, ali te vesti odgovarjajo resnici ali ne. Ako bi bile dejstvo, ne smemo biti nad temi izjavami desinteresirani. To tembolj, ako premislimo, da prebiva v Italiji čez pol milijona hrvaških in slovenskih bratov, katere hoče Italija nasilno poitalijančiti. Verujem, da bo s pomočjo Zveze narodov za kompaktne narodne manjšine prodrlo načelo samoodločbe narodov.

Zato vprašam g. ministra:

1. Ali odgovarjajo resnici vesti o omenjenem razgovoru med Italijo, Francijo in Češkoslovaško? 2. Ali je minister voljan o tem dati javnosti pojasnilo.

Belgrad, 22. okt. 1925.

Josip Hohnjec, narodni poslanec.

Strašno povišanje državnega proračuna.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Parlamentarne kroge je naravnost prestrašila vest, ki se vedno bolj vzdržuje, da bo prihodnji proračun znašal 14 milijard. Kako te izdatke kriti brez novih davkov, tega gotovo tudi gg. Pucelj in Prepeluh ne bosta vedela povedati. Prihodnje leto bo treba pričeti plačevati tudi zunanje dolgeve, ki znašajo najmanj 15 milijard, in tudi dolg Avstrije, ki bo po poročilih iz Pariza znašal vsaj dve milijardi.

OBISK TAJNIKA DRUŠTVA NARODOV.

Zagreb, 22. okt. (Izv.) Danes je prišel v Zagreb tajnik Društva narodov g. Colban. Jutri nadaljuje svojo pot v Ljubljano.

Za predstavljene policijske stražnike.

Intervencija naših poslancev.

Belgrad, 22. oktobra. (Izv.) Notranji minister je na ponovno intervencijo poslancev Jugoslov. kluba predstavil pregnane policijske stražnike iz Maribora in Sarajeva nazaj v Ljubljano k njihovim družinam. V Sarajevu ostane samo dva. Premešeni bodo nastopili novo službo na starih mestih s 1. novembrom. Tako se je popravila krivica, ki je bila družinskim očetom prizadejala za časa znamenitega Žerjavovega režima v Sloveniji.

Agitacijsko potovanje dr. A. Korošca.

Zagreb, 22. okt. (Izv.) Po sklepu zadnje konference HPS pojde dr. Korošec in dr. Barić na daljše agitacijsko potovanje. Obiskala bosta razna mesta, kjer bo dr. Korošec pojasnjeval svoje stališče o sedanjem političnem položaju. V Dalmaciji odpotujeta 25. t. m. Obiskala bosta najprej Šibenik, potem Sinj in Imotski, zaključit pa se potovanje v Makarski. Istočasno pojde dr. Šimrak na agitacijo v dja-kovsko okrožje.

Grško-bolgarski konflikt.

OBMEJNI SPOPADI. — GRKI ZASEDLI BOLGARSKO MESTO. — GRŠKI ULTIMATUM. PROTEST BOLGARIJE. — BOLGARSKI POSLANIK PRI DR. NINČIČU. — IZJAVE POSLANIKA NAŠEMU DOPISNIKU. — STALIŠČE NAŠE VLADE.

Sofija, 22. okt. (Izv.) Pri Demirhisaru na grško-bolgarski meji je prekoračila grška straža mejo. Bolgarska straža je grško zavrnila s streljanjem. V boju je padel poveljnik grške straže in več vojakov. Truplo padlega vojaka je obležalo na bolgarskem ozemlju. Po vojakovo truplo pa je prišla cela grška četa pod poveljstvom častnika. Vnel se je nov boj, v katerem je padel tudi grški častnik.

Atene, 22. okt. (Izv.) Na podlagi informacij grške vlade razširjajo iz Aten brzogovne vesti, da so bolgarske čete nenadoma napadle grško vojaško obmejno stražo na gori Beleš. Poveljnik grške straže se je skušal bolgarski straži približati z belo zastavo, pa so ga Bolgari kljub temu napadli in ubili. Razvil se je več ur trajajoč boj, tekem katerega so Bolgari zasedli goro Beleš.

Atene, 22. okt. (Izv.) Spopad na bolgarsko-grški meji je grško javnost silno razburil. Grška vlada je poslala več vojaških oddelkov na mejo. Grške čete so zasedle mesto Petrič, ki leži 10 km od meje na bolgarskem ozemlju. Petrič je središče bolgarskih komitašev.

Atene, 22. okt. (Izv.) Grška vlada je izročila po svojem poslaniku v Sofiji bolgarski vladi noto, v kateri zahteva od Bolgarije tekom 48 ur popolno zadoščenje za napad. — Grška vlada zahteva za napadalce strogo kazen, za ubite grške vojaške pa dva milijona frankov odškodnine.

Sofija, 22. okt. (Izv.) Vsled poročil iz Aten, da je grška vlada poslala na mejo več vojaških oddelkov, se je v Sofiji takoj zbral ministrski svet na posvetovanje. Sklenili so proli odredbam grške vlade protestirati pri Društvu narodov. Grške čete doslej še niso prekoračile meje. Bolgarske čete na meji so dobile povelje Grkom se ustaviti z vso silo.

Atene, 22. okt. (Izv.) Bolgarski odpravnik poslov je obiskal vnanjega ministra Rendisa in je protestiral proti vpadu grških čet na bolgarsko ozemlje.

Atene, 22. okt. (Izv.) Vojno ministrstvo je poslalo na mejo eno divizijo s poveljem, da takoj vpadne na bolgarsko ozemlje in ugotovi, kako je prišlo do spopada med obmejnimi stražami.

Nove volitve v varaždinskem okrožju?

Zagreb, 22. okt. (Izv.) Iz radičevskih krogov je zvedel vaš dopisnik, da se radičevci resno pripravljajo na nove volitve v varaždinskem okrožju. Sedanji poslanci bi odložili svoje mandate, na njihovih mestih pa bi kandidirali člani vodstva HSS, katerih mandati so bili razveljavljeni.

AFERA LUKINIĆ.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Opoldne je bila seja preiskovalnega odbora o obtožnici proti dr. Lukiniću. Proučevali so se došli akti, ozir. so se razdelili med referente v poročanje. Spisi, ki še niso prišli, so se urgirali. Kdaj bi prihodnja seja, še ni določeno.

VPRAŠANJE HRV. SLAV. GOSP. DRUŠTVA

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Glede H. s. g. društva so se danes raznesle vesti, da se bo vendarle izvršila likvidacija, ako bi Hrvatska štedionica jamčila za 7 milijonov dinarjev vlog. Glede tega se je zahtevala izjava Hrvatske štedionice, nakar bi padla v vladi končno veljavna odločitev.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Na razvoj dogodkov ob grško-bolgarski meji se v naših merojajnih krogih gleda z veliko skrbjo. Gotovo je, da zadeva danes še ni mirno urejena in da se bije na Balkanu zopet boj in da je Balkan obrnil nase pozornost celega sveta.

Dopoldne je radi teh dogodkov odpravnik poslov tukajšnjega bolgarskega poslanstva Georgijev, kot zastopnik odsotnega poslanika, ki je v Sofiji, obiskal zunanjega ministra Ninčiča. V imenu svoje vlade mu je obrazložil, kako je prišlo do tega neljubega in krvavega incidenta.

Vaš dopisnik se je obrnil na bolgarsko poslanstvo radi pojasnil o dogodkih. Podrobno so mu opisali ves potek dogodkov. Bolgarske obmejne oblasti, so takoj po incidentu storile korake, da bi prišle v stik z grškimi obmejnimi oblastmi, in da bi z njimi pričele pogajanja. Ali zamen! Bolgarska vlada je ponovno diplomatičnim putem predlagala, da se v svrhu poravnave konflikta odpošlje posebna mešana grško-bolgarska komisija, ki naj na licu mesta izvede anketo. Tudi na ta predlog Grčija ni odgovorila.

Nadalje so Vašemu dopisniku orisali na daljnji razvoj dogodkov ob meji. Dejstvo, da je s strani Grške izostal vsak odgovor na bolgarske predloge o mešani komisiji, ki naj poravnava ta obmejni spor mirnim putem in da naj se na ta način ugotovi odgovornost, daje povod misliti, da gre z grške strani za vnaprejšnje premišljen napad.

Na vprašanje o svojem obisku v zunanjem ministrstvu, je izjavil Georgijev, da je imel ob priliki tega obiska namen informirati belgajsko vlado o dejanskem stanju in po udariti pripravljenost bolgarske vlade, da vsak čas začne z anketo, kar je Bolgarija takoj po incidentu predlagala.

Belgrad, 22. okt. (Izv.) Kakor smo s kompetentne strani izvedeli, je naša vlada na današnji seji ministrskega sveta po poročilu zunanjega ministra Ninčiča o dogodkih na grško-bolgarski meji zavzela stališče, da počaka nadaljnjega razvoja, da bo dobila točno sliko o krivici, ki so povzročili ta neljubi konflikt na Balkanu.

Matija Munda:

Katoliški pokret na Hrvatskem.

Bog
Narod
Socialna pravda.

Pod temi gesli je pred par tedni izdala Jugoslovanska Katoliška Dačka Liga Almanah,* kot slavnostno dvojno številko »Luči« v proslavo njene dvajsetletnice, oziroma v proslavo dvajsetletnega jubileja katoliškega pokreta med Hrvati. Knjiga je namenjena seveda v prvi vrsti nam Jugoslovanom, obenem pa tudi našim prijateljem v inozemstvu. Ravno iz tega vzroka je tudi nekaj informativnih člankov priobčenih v francoskem jeziku, kakor: La vie et l'oeuvre d'un grand prelat de Jugoslavie (Mahnich), Le mouvement catholiques des étudiants croates in pa L'activité de la jeunesse catholique parmi les croates. Pri Almanahu je sodelovala menda večina hrvaških katoliško-kulturnih delavcev: skupaj dr. Josip Srebrnič, monsij. dr. Janko Šimrak, dr. Ljubomir Maraković, dr. Petar Grgec, dr. A. Juretić, dr. I. Protulipac, ga. Danica Bedeković, cela vrsta mladih pesnikov in še mnogo drugih manj poznanih. V priobčenih člankih oziroma razpravah precej natanko obdelujejo vse panoge (Temelji našega pokreta, Naša socialna orientacija, Naša književnost,

Zena in naš pokret, Naš orlovski pokret...) katoliškega kulturnega gibanja med hrvaškim narodom, tako da nam podaja knjiga res verno sliko tega pokreta, ki praznuje letos svoj dvajsetletni jubilej. Poseben sijaj dajejo knjigi slike vseh živih in pokojnih hrvaških javnih delavcev na katoliškem polju. Knjiga bo dobrodošla tudi nam Slovincem, ki včasih presneto malo vemo o duševnem življenju bratov Hrvatov, dasi nas od njih loči le par metrov široka Sotla.

V devetdesetih letih preteklega stoletja je zavladalo v hrvaškem javnem življenju neko mrtvilo, nek zastoj. »Vienac« in »Matica Hrvatska« sta bila središče hrvaškega kulturnega, zlasti literarnega in znanstvenega življenja, pobožni katoliški liberalci »Obzorje« pa je vzgajal ostalo hrvaško inteligenco v znamenju »čiste politike«, nešteti programov in časopisnih uvodnikov. V verskem pogledu je vladal popoln indiferentizem. Literatura onega časa nosi znak patriotičnih fraz (popolnoma v službi politike), idejni nasprotje niso poznali, živeli so v medsebojni slogi enega duha in ene misli, brez vsake kritike javnega življenja, kakor približno 50 let popreje Slovinci. Takrat pa je hrvaško visokoškolsko dijaštvo, ki je skoraj vedno početnik katoliškega revolucionarnega gibanja, ki je študiral večinoma v inozemstvu, na Dunaju in v Pragi, napovedalo boj temu mračnjstvu, temu političnemu mrtvilu v domovini, toda vzgojeno popolnoma v duhu zapadnega racionalizma in pod vodstvom profesorja Masaryka ni šlo v

boj za svobodo umetniškega ustvarjanja, za demokratizacijo politike, temveč v boj proti cerkvi Kristovi in njegovemu nauku, s ciljem, da vpliv katolicizma na Hrvatskem dovede na minimum, da zgradi vso hrvaško kulturo na temeljih pozitivističnega racionalizma, brez vsake avtoritete, najmanj seveda v verskih vprašanjih. Na žalost pa med takratnimi predstavniki katolicizma na Hrvatskem ni bilo mož, ki bi tej omladinski ideologiji nasproti postavili mogočeno nauke krščanstva, bodisi v pisani ali govorni besedi, in takoj kot protitež ustvarili mogočno falango katoliškega hrvaškega ljudstva. Skličejo rajši l. 1900. v Zagrebu katoliški shod, misleč, da bodo tako zaježili val liberalizma na Hrvatskem. In rezultat? Knjiga resolucij, velikansko navdušenje, a nič sistematičnega dela! Ravno prvih pet let po l. katoliškem shodu, t. j. od l. 1900. do 1905., je liberalizem na Hrvatskem dosegel svoj višek. Takrat pa se je mlada katoliška inteligenca, predvsem visokoškolsko in srednješkolsko dijaštvo zavedlo položaja, se pod vodstvom škofa Mahniča z vsemi močmi vrglo na delo in napovedalo liberalizmu neizprosni boj, v katerega se stara konservativna katoliška struja ni upala spustiti. Ze l. 1905. ustanovi ta mladina na Dunaju svoje prvo društvo in še istega leta začne izdajati v Zagrebu svoje bojno glasilo »Luč«, ki si je takoj ob začetku izhajanja postavilo krščanstvo, nacionalizem in demokratizem kot tri temeljne točke svojega programa. Pri stari katoliški struji ta mladina ni našla zaslomba, zato

je pa pod vodstvom škofa Mahniča šla samostojno v boj z upom zmage. Dr. Mahnič je pozval najprej vsehrvaške katolike, naj se organizirajo na prosvetnem, socialno-ekonomskem in političnem polju, da ustvarijo krščansko družbo in katoliško kulturo, da tako zajezijo poplavo liberalizma, ki je zavzel že vse važnejše hrvaške institucije. Ker se pa starejši hrvaški katoliki temu povabilu niso odzvali, se obrne Mahnič na mladino, ki ga je pa razumela rekoč: ker stari katoliki ne morejo vršiti svojih dolžnosti, jih bomo pa mi! Ako stari katoliki ne pojmujejo borbe med krščanstvom in liberalizmom, jo pojmujejo mi. Zato bomo šli brez ozira na njih v boj z liberalnim Golijatom, da rešimo hrvaškim katolikom kontinuiteto in daljnje izpopolnjevanje tradicionalne pradedne kulture in civilizacije. Duh Mahničev je bil oni spiritus agens, ki je dajal novemu gibanju življenja. Prvaki tega katoliškega dijaškega gibanja so spoznali v naprednih katoliških deželah Evrope zlasti v Avstriji, Nemčiji, Belgiji in na Nizozemskem vso življenjsko moč in uspehe katolicizma, navdušilo jih je veliko ekonomsko blagostanje politična moč in razvita kultura teh katoliških narodov in tudi v njihovih sreih se je porodila želja, da na to višino povzdignejo tudi hrvaški narod. Tako je Mahnič začel vzgajati v vrstah svojega dijaštva graditelje katoliške kulture med Hrvati. Iz prvih let svojega obstoja ta pokret ne more pokazati sicer kakor večjega dovršenega dela, saj je bila to dolga omladinska vzočie. pravzaprav le priprava na

* »Almanah Luči« 1905—1925. Izdala J. K. D. L. v Zagrebu, Pejačevićev trg 15-I. Uredil J. M. Ujević. Str. 210. Cena 90 Din.

Boji v Siriji.

POJAČANJE FRANCOSKIH ČET — AMERIŠKE BOJNE LADJE OPLULE V BEIRUT.

Pariz, 22. okt. (Izv.) »Echo de Paris« stro prijem generala Saraila, ker ni preprečil upora v Damasku, čeprav je bilo že davno jasno, da bo do upora prišlo. Guverner v Damasku je predlagal proglasitev obsega stanja, general Sarail pa je guvernerjev predlog odbil, češ, da bi bila vlada v Parizu zasled takega ukrepa vznemirjena.

Pariz, 22. oktobra. (Izv.) Domačini so za-

čeli napadati vlake na progi Beirut-Damask. Francosko vrhovno poveljstvo je zahtevalo 15.000 moč za pojačanje francoskih postojank. Washington, 22. oktobra. (Izv.) Na prošnjo ameriškega konzula v Beirutu je vlada ukazala dvema vojnima ladjama odpluti iz Gibraltarja v Beirut, da zaščitita življenje in premoženje ameriških državljanov v Siriji.

Boji v Maroku.

NOV ABDEL KRIMOV USPEH.

London, 22. oktobra. (Izv.) »Daily Telegraph« poroča, da so Marokanci zopet osvojili gorovje Bibane.

Kitajske homatije.

General Vu-pej-fu proti Peking.

London, 22. okt. (Izv.) Iz Sungaja poročajo, da je general Vu-pej-fu odločno nastopil proti Peking. Verjetno je, da se bo proglasil za vrhovnega poveljnika osrednje Kitajske, ki obsega province: Kiang-su, Čekiang, Anhvej, Kiang-si, Hupe in Fukien. Za svoje glavno mesto namerava proglasiti Hankau.

SENATOR BORAH PROTI DRUŠTVU NARODOV.

Washington, 22. okt. (Izv.) Veliko pozornost je vzbudil govor senatorja Borah-a v Chicagu, kjer je rekel med drugim: »Kdor razbije versko mirovno pogodbo, bo največji dobitnik človeštva. V Evropi se kuje danes velika zarota, ki ima za cilj, da pridejo Zedinjene države potom Društva narodov pod kontrolo evropskih držav.«

IZPRAZNITEV KÖLSKEGA OZEMLJA.

Berlin, 22. okt. (Izv.) Dr. Stresemann je izjavil, da bodo angleške čete zapustile Köln

15. novembra. V Anglijo se vrne 9000 vojakov, nekaj čet pa ostane še v Wiesbadenu.

MAC DONALD IN NARODNE MANJŠINE.

Dunaj, 22. okt. (Izv.) Sotrudniku »Neue Freie Presse« je izjavil Mac Donald: »Če hočemo imeti mir, se ne smemo zadovoljiti z dosedanjim delom za mir. Rešiti moramo še celo vrsto vprašanj, zlasti vprašanje narodnih manjšin, ki postaja vedno bolj pereče. Dežele, ki še niso rešile vprašanja narodnih manjšin, so ognjišča nezadovoljnosti in legla bodočih vojn. Manjšinsko vprašanje je prvo, ki ga je treba rešiti.«

MAC DONALD V PRAGI.

Praga, 22. oktobra. (Izv.) Danes se je pripeljal v Prago bivši angleški ministrski predsednik Mac Donald kot gost predsednika Masaryka.

Matteotijev proces.

Preiskovalno sodišče v Rimu urejuje zadnje podrobnosti v Matteotijevem procesu. Sredi novembra se snide obtožni odsek in sredi decembra utegne biti razpisana glavna razprava. To pa le v slučaju, ako se bo vršila razprava pred rimskim sodnim dvorom; ako pa se delegira drugo sodišče, se bo proces zavlekel preko novega leta.

Zdravljenje dece na Jadranu. Ministrstvo za socialno politiko je sklenilo, da ostanejo dečki domovi na Jadranu odprti vso jesen in zimo. Sedaj sestavljajo red, po katerem se bodo odpošiljali na morje skupine otrok iz raznih krajev. Pričakuje se, da se bodo primerno vpoštevali tudi naši kraji.

Izstop iz naše državljanske zveze. Iz naše državljanske zveze sta izstopila in sprejmeta avstrijsko državljanstvo: Ferdinand Spanzel, krojač v Brucku ob Muri, rojen v Podgorju pri Slovenjgradcu, z ženo Ano in dvema otrokoma, in Ana Ružička, bančna uradnica na Dunaju, rojena v Mariboru.

Ženski kongres v Skopju. Minole dni se je vršil v Skopju kongres Nar. ženskega Saveza. Zborovanje je bilo deloma zelo viharo. Za novo predsednico je bila izvoljena Leposava Petković, profesorica II. gimnazije v Belgradu. Po kongresu so delegatkinje prisostvovala blagoslovljenju temeljnega kamena za dom Kola srbskih sester. Mnogo delegatkinj je nato odpotovalo na Kosovo.

50 letnica prstonidarskega v Srbiji. Belgrajska Velika loža proslavi v kratkem 50 letnico obstoja prstonidarske organizacije v Srbiji. Pripravljajo razne prireditve.

Dražba lova. Okrajni glavar v Kranju razglasi: Lov krajevne občine Mavčiče bom oddal v zakup potom javne dražbe v ponedeljek, dne 16. novembra 1925. ob 10. uri dopoldne v mojem uradu v Kranju (soba št. 4) za dobo od 1. dec. 1925 do 31. maja 1931. leta. Zakupni in dražbeni pogoji so istotam na vpogled med navadnimi uradnimi urami.

Ako hočete štediti svoje perilo, tedaj uporabljajte pri pranju samo milo »Gazela«.

Iz Ljubljane.

Razstava arhitekture in kiparstva v Japici. Razstava arhitekture in kiparstva v Japici, ki je bila odprta v nedeljo, vzbuja veliko zanimanje. Razstavlja sta arhitekt ing. Dragotin Fatur in akad. kipar Tine Kos. Arhitektura nudi v pregled narčne palače, kopališča, zabavišča, tovarn, vil, družinskih hišic, dekoracij, paviljonov itd. pojmovano vse z estetskega, higijskega kakor socialnega stališča. V kiparstvu je zastopana v prvi vrsti monumentalna plastika, stilizirana strogo v smislu harmonije z arhitekturo, nadalje portreti, kompozicije, plakete itd. — skratka — razstava je vredna, da si jo vsak prijatelj umetnosti ogleda. Odprta je dnevno od 10.—17. ure in bo trajala le še kratek čas, zato naj je nihče ne zamudi.

Družba sv. Elizabete bo prodajala sveče v petek 30. in soboto 31. oktobra na Vodnikovem trgu in sicer ob Černakovi trgovini, poleg Jugoslovanske knjigarne, na vogalu francišanskega mostu poleg Mayerjeve trgovine; in v nedeljo 1. novembra pri sv. Križu in pri sv. Krištofu. Čisti dobiček je namenjen božičnici za revne otroke. Zato prosimo vse prijatelje mladine, naj kupujejo sveče za rajne mrtve na označenih mestih.

Ljudski oder v Ljubljani gostuje v nedeljo dne 25. oktobra v Društvenem domu v Mostah. Vprizori se splošno priljubljena in humorja polna burka v 4. dejanjih »Sluga in njegov grof«. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Umrla je včeraj popoldne družini prof. Jos. Osana v Zatiški ulici 1 najmlajša hčerka Ivica, v starosti 10 mesecev. Naše sožalje.

Drako v jajcu išče po »Jutrovem« mnenju pritožba g. ravnatelja Jegliča in tovarišev proti prodaji mestnega sveta na Prulah gospodu F. »Jutro« se je informiralo in zvedelo, da so vsi »Slovenčev« podatki nepravilni, da sploh ni bila sklenjena nobena pogodba in, da ne obstoja noben tozadeven sklep gerentskega sveta. To bi »Jutro« lahko kar po svoji navadi »ugotovilo«, če ne bi klerikali tudi imeli oči. Tako so pa na »Jutrov« smolo klerikali brali tale objavljen sklep gerentskega sveta: »Gerentski svet mestne

občine ljubljanske je v zastopstvu te občine sklenil (1) v seji dne 29. 9. 1925 da mest. občina proda g. H. F. parcelo 23-31 kat. ob. Karlovoško predmestje, katerega leži mej. Privozom, Prulami in Ljubljano v izmer 1767 m² za dogovorjeno kupnino v znesku po Din 18 za m². To se daje (slovenščina!) v zmislu zadnjega odstavka § 62 obč. reda na »nanje s pristavkom, da je morebitna pritožba proti navedenemu sklepu dopustna tekom 14 dni od dneva razglasitve pri mestnem magistratu. Mestni magistrat ljubljanski dne 2. oktobra 1925.« — Proti temu v objavljenemu sklepu so se g. ravnatelj Jeglič in tovariši pritožili. Je kosmata tale dlaka in res huda ta — blamaža.

Mestno gospodarstvo. »Jutro« pišejo o nekem K., ki je kupil v Trnovem jama in v to jama so mu »klerikalci« dovolili zvoziti 80.000 Din vredne smeti. Tisti, ki »pišejo« Jutru, morajo seveda v tej jami v Trnovem najti klerikalno mestno gospodarstvo drugače bi Jutro »pisma« ne priobčilo. Ker pa v tisti jami ni nič klerikalcev, se je treba malo zlagati in kar lepo z lažjo spraviti trnovsko jama v zvezo z ljubljanskimi klerikalci. Kako pa je v resnici s tisto jama. Res je g. K. opečeno prosil, da bi se tja navozile smeti in je obljubil da bo sam s prstjo potem jama lepo zasul in izravnal. Toda mestni fizik se je izjavil proti ugoditvi prošnje in morda je bil še kak drug razlog, ki se ga danes ne spominimo več. A noben »klerikalni« občinski svetovalec ni stavljal v zadevi te trnovske jame in smeti nobenega predloga. Pač pa je sedanji jutrovski gerentski svet ukazal jama s smetmi zasuti. To je bilo letos pozimi. Sedaj v jeseni pa se je slavni gerentski svet iz nam neznanih razlogov premislil in dotok smeti v to jama ustavil. Toliko za danes. Hudo mora smrdeti ta trnovska jama gospodom gerentom.

Razpisana profsorska služba. Gerentski svet mestne občine ljubljanske je na svoji seji dne 19. oktobra 1925 sklenil, da sistemizira na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani učno mesto za slovenščino in filozofijo. Pravilno opremljene prošnje je vlagati na kuratorij mestne ženske realne gimnazije (magistrat) tekom 14 dni, to je do 10. novembra 1925. Prošnjam je priložiti tudi zdravniško izpričevalo in potrdilo o jugoslovanskem državljanstvu.

Požar v trgovini. Sinoči ob 7. uri je vznel mirila požarna tromba mirne šetalce na ljubljanski promenadi. Radovedni so se ljudje ustavljali pri glavni pošti, ko je pridrvel gasilni avto po Prešernovi ulici ter v ostrem loku zavil po Dunajski cesti mimo Sv. Krištofa do velike ogele hiše v Samotni ulici št. 2, kjer je gorel strop v bivši Lončarjevi špecerijijski trgovini, trgovine Knez. Slab leseni strop je bila vžgala velika petrolejka, viseča približno stropa. Ko je brizgalna dospela, je bil ogenj že pogasjen. Škode ni velike, pač pa je senzacija bila tem večja. Na promenadi je kar žuborelo raznih požarnih anekdot. Najbolj so vzeli šetalci na piko Ribničane, ki so nekoč ponoči šli gasit... a našli namesto ognja — dva žarometi pritrjena na avtomobilu, ki je mirno stal sredi ceste...

Stari most čez Ljubljanico na Fužinah se je podrl. Vsak promet in prehod za pešce je za en teden nemogoč.

Umrla so: Ivana Bizovičar, mestna uboga, 85 let. — Marija Metlar, žena mizarkega mojstra, 51 let. — Ana Komotar, zasebnica, 67 let. — Ludovik Lindner, delavec, 36 let. — Uršula Tome, tob. del. v p., 76 let. — Valentin Roje, tob. tov. uslužbenec, 53 let. — Matevž Kastelic, strojnik, 65 let. — Jože Kavalar, kovač, 57 let. — Marjan Zadel, sin nadsprevid. 14 mesecev. — Bruno Kotevič, sin tehnika, 10 mesecev. — Franc Grum, delavec, 80 let. — Franc Čulk, notar, 64 let. —

Dnevne novice.

Slovenski odlikovanci na pariški razstavi. Na mednarodni pariški razstavi za dekorativno umetnost so bili odlikovani sledeči slovenski zavodi in posamezniki: Tvrda A. Dolenec (pohištvo) iz Ljubljane in Puškarska šola v Kranju z zlato svetinjo; s srebrno svetinjo pa Slovenska soba, M. Šarčeva (perilo), arhitekt Rado Kregar, ženska strokovna šola, Zavod za žensko domačo obrt in prof. O. Grebenc, vsi v Ljubljani; bronasto svetinjo sta prejela akad. slikar Božidar Jakac v Novem mestu in D. Lahar v Ljubljani.

Uživanje pokojnin v inozemstvu. Delegacija ministrstva v Ljubljani (1) uradno, da bo v eni prihodnji številki »Uradnega listca« izšel pravilnik k členu 157 uradnega ex 1923, kako in kje vlagati in kako obravnavati prošnje za dovoljenje uživanja pokojnine v inozemstvu. Bistvene razlike proti sedanjemu stanju so v tem, da takih prošenj v luzemstvu ne predlaga s svojim predlogom več delegacija ministrstva financ, marveč veliki župan one oblasti, kjer stanuje pokojnec in da se brez dovoljenja uživanja pokojnine v inozemstvu izplačuje takim, ki so odpotovali v inozemstvo, pokojnina k večjemu za tri mesece, za četrti mesec pa se ustavi.

Nov vlak na progi Grobelno-Rogatec. Pričeti s 25. oktobrom 1925 vozita na progi Grobelno-Rogatec dnevno redno mešana vlaka št. 6837 in 6838. — Vlak št. 6837 odhaja iz Rogatec ob 17. uri 12 min. ter prihaja v Grobelno ob 18. uri 30 min. Priključni vlak prihaja v Ljubljano gl. k. ob 22. uri 22 min. ter v Maribor ob 21. uri 50 min. — Vlak št. 6838 odhaja iz Grobelnega ob 20. uri 40 min ter

prihaja v Rogatec ob 21. uri 45 min. Priključni vlak odhaja iz Ljubljane gl. k. ob 17. uri 30 min. ter iz Maribora gl. k. ob 17. uri 05 min.

Gledališče. Načelnik umetnostnega oddelka v prosvetnem ministrstvu Senca je v zadnjem času nadzoroval vsa državna gledališča, izvzemši slovenska. Za ljubljansko in mariborsko gledališče se imajo ustanoviti ambulantno inspekcije, ki naj pregledajo stanje vseh treh gledališč in nato podajo primerne predloge.

Tržič. V nedeljo bo tu odkritje spomenika v vojni padlim vojakom. Ob 9.30 se prične sv. maša za padle vojakove, po sveti maši pa bo na pokopališču predsednik pripravljalnega odbora spomenik odkril. Nato bo libera za padle vojakove; združeni moški zbori tržički bodo zapeli nekaj žalostink in nastopili bodo govorniki v imenu invalidov in bojevnikov v svetovni vojni. Ta dan priredi organizacija invalidov cvetlični dan v pokritje stroškov za spomenik.

Svarilo. Avstrijski listi resno svare prebivalstvo pred neko holandsko tvrdko, ki razpolaga obstoja v tem, da mora vsak, kdor kupi srečšilja po vsem svetu vabila za udeležbo pri nekaki loteriji po znanem sleparskem sistemu, ki obstoji v tem, da mora vsak, kdor kupi srečšilja predno more upati na dobiček. Take srečke krožijo tudi že po Sloveniji. Zato je avstrijsko svarilo pred nakupom takih srečk umestno tudi za naše kraje.

Prvi srbski tehnološko-strojni inženir — ženska. Na tehnološko-strojni oddelku belgrajske univerze je diplomirala te dni gospa Draginja Krstić-Protič. To je prvi domači inženir te stroke v Srbiji.

pravi pokret. Tudi njih glasilo »Luč« nosi prva leta značaj literarno-organizatorskega lista. Toda komaj so se ti mladi boreci nekoliko pripravili na delo, komaj so dobili vpogled v delo, ki jim je namenjeno kot nedoletnim dedičem izmučenega naroda, ko nepričakovano izbruhne grozna svetovna vojna, ki je v vrst hrvatske katoliške mladine pobrala najboljše. V srečih tistih pa, ki so to vojno preživeli, ni zamrlo navdušenje za sveto stvar. Če tudi je svetovni vihar njihovo stavbo porušil do tal, jim vseeno ni upadel pogum. Še z večjo podjetnostjo so se lotili dela in ga raztegnili tudi na izvenzidajsko mladino, na vse panoge kulturnega in socialnega življenja. Iz prvotno samo dijaškega pokreta se je razvilo posebno v povojnih letih celo gibanje v vseh stanovih. Vsi glavni kulturni delavci in voditelji hrvatskih katoliških, gospodarskih, prosvetnih in socialnih organizacij pa so izšli iz vrst prvotno organiziranega katoliškega dijaštva. Ravno ti letos pravzaprav praznujejo svojo dvajsetletnico delovanja, saj so bili ravno to početniki novega gibanja poleg pokojnih Mahničar, Rogulje, Eckerter, Narčisa Jenka, Izidorja Poljaka in še cele vrste drugih, ki so svoje kosti vzdali v zgradbo hrvatskega katoliškega pokreta. Danes, ob svojem jubileju pa ne gleda ta rod samo z zadovoljstvom na delo, ki ga je izvršil, temveč gleda tudi z veseljem na delo, ki ga še čaka, na pot, ki jo ima še prehoditi. Dolžnost nas Slovencev pa je, da bratom Hrvatom izrekamo ob njihovem jubileju najiskrenejšte čestitke in da jih tudi posnemamo

v vztrajnosti in ljubezni do dela. Polje krščanske prosvete je široko — zelo široko!

Iz slov. naselbin v Ameriki.

Willard, Wis. Večina poljskih pridelkov je pod streho, razen malo koruze in nekaj krompirja. Mašine pojejo na vseh straneh, znaki, da farmarji polnijo hrame zase in za živino. Letina je bila to leto izredno dobra, Sena, paše in žita je obilo, a imeli smo tudi lepo vreme, da se je vse lahko spravilo pod streho. Kakor posebno važno naša naselbine moram omeniti, da smo imeli skozi celo poletje več ali manj obiskovalcev iz mest, ki so preživeli svoje počitnice v lepi slovenski naselbinah. Avtomobili predirajo velike razdalje v kratkem času.

West Allis, Wis. Pri nas se delavskim družinam bolj slaba godi. Delo se precej težko dobi, a kdor ga dobi, zasluži jedva toliko, da se preživi. Zivotarimo in upajo boljše čase. Razveseljivo pa je dejstvo, da v društvenem pogledu lepo napredujemo; tako imamo danes v naši naselbini že 6 društev. Zivahno društveno življenje je že mnogega Slovence rešilo telesne in dušne pogube.

Newburg — Cleveland. Na vso moč nas veseli, da smo dobili za svojega dušnega pastirja Rev. Gnidovca. Naša pevska in dramatična društva dobe v njem izredno agilno silo, potrebuje ga naša šola, da naša mladina ne bo pozabila, da so sinovi in hčere

slovenskih staršev. Dekliško društvo je prvo, ki bo to jesen priredilo igro, ki je nova in velezanimiva. Marsikateri sod Noetovega soka se je te dni spravil v kleti. Grozdje je letos dražje ko lani, ker ga je manj, a je mnogo slajše od lanskega. Precejšnje število naše mladine obiskuje letos višje šole. Nekateri teh študirajo za governerje, drugi za učitelje in učiteljice. Tako polagoma napredujemo v prosveti, ker nočemo zaostati za drugimi kulturnimi narodi. — Pozdrav vsem Slovincem in Slovenkam v stari domovini!

Socialni vestnik.

MEDNARODNI URAD DELA IN DUŠEVNI DELAVCI.

Na željo mnogih časnikarskih društev je Mednarodni urad dela razposlal vprašalne pole časnikarskim društvom 20 držav in je dobil že precejšnje število zelo vestno izpolnjenih. Vprašalne pole obsegajo naslednja vprašanja: Zakoniti temelji časnikarskega poklica, delovni trg, delovne pogodbe, delovni pogoji, plače in honorarij, skrbstvene blaginje, organizatorična vprašanja in splošen položaj časnikarjev. Francoska časnikarska strokovna organizacija je poslala zelo izčrpno 43 strani obsegajoče poročilo. — Po dosedaj dolžih poročilih je razvidno, da je časnikarstvo po večini nezadostno plačan in zaščiteno poklic. Večina društev poudarja pri vposlanih poročilih nujnost uveljavljanja formalno

zakonitih pogojev, dalje zavarovanja poklica, zboljšanja plač in honorarjev.

Glasba.

Društvo učiteljev glasbe.

V pondeljek je imelo svoj občni zbor Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani, ki se je ustanovilo komaj pred dobrim pol letom, ki pa ima že veliko energičnega, reformnega dela za seboj. Ustanovilo se je iz nujne potrebe po stanovski organizaciji glasbenih srednješolskih učiteljev, katerih mesta sploh še niso sistemizirana, ustanovilo zato, da doseže na srednjih šolah enoten sistem glasbenega pouka, podrejenega posebnemu nadzorniku itd. Kako silno slabo je država doslej razumevala te potrebe, je razvidno iz škandaloznega, pa ravnotako komičnega dejstva, da je država doslej kategorizirala pevski in glasbeni pouk na srednjih šolah enostavno med »vještine«, kakor spadajo i nogomet in boksanje ter drugi sporti. Društvo se je z veledelevnim in požrtvovalnim predsednikom prof. M. Bajukom na čelu živahno zavzelo za vse take in podobne reforme in je tekom svojega kratkega obstoja že marsikaj doseglo. Med drugim je že tudi zaprosilo, da se na naši univerzi ustanovi stolica za muzikologijo, kateri želji, ki gotovo ni samo želja tega društva, marveč vsakega glasbenega Slovence, se bo najbrž ugodilo, ko bo to moglo. Društvo se bo potegovalo gotovo tudi za potrebne reforme na ljubljanskem konservatoriju in na Glasbeni šoli, ki radi skrajno nerednih razmer, o katerih je naš list že parkrat poročal, hira.

Velikega pomena je, da je Društvo učiteljev glasbe sklenilo osnovati pevski zbor učiteljev po vzoru Čehov in Moravanov, ki nam bo po svojem inteligentnem materialu, ki se bo v to svrhu obrabil v posebnih težajih, nudilo najvišje, kar Slovenci premoremo na polju reproduktivne glasbe

Jožef Pajk, čevljar, 48 let. — Jožef Blažina, sin delavca, 7 let. — Liza Korošec, dnarica, 75 let. — Janez Sojer, berač, 62 let. — Uršula Arzenšek, cunjarica, 70 let. — Franc Zore, sin posest, 21 let. — Jožef Merelo, posestnik, 64 let. — Milan Knaflič, dijak, 14 let. — Franc Pirnat, sin čevljarja, 11 mes. — Simon Zupan, župnik v p., 81 let. — Jakob Pikš, 38 let.

Preselitev urada. Inšpekcija dela v Ljubljani javlja, da se je iz dosedanjih poslovnih prostorov izselila na Dunajsko cesto št. 40 (baraka poleg glavnega kolodvora).

Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 15. do 21. t. m. so bili v Ljubljani naznanjeni sledeči slučajni nalezljivih bolezni: 1 tifoz. bolezni, 2 škrlatinske, 2 davice in 1 dušiljive kašlja.

Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 15. do 21. oktobra 1925. je bilo v Ljubljani rojenih 16 in 2 mrtvorojena; naknadno prijavljena 3 rojstva. Umrlo je v tem času 16 oseb, od tega 8 tujev. Vzrok smrti: v 1 slučaju trebušni tifus, v 1 škrlatinka, v 1 davica, v 1 druge nalezljive bolezni, v 2 jetika na sapilih, v 1 druga oblika jetike, v 3 rak, v 5 bolezni na srcu, v 1 pljučnica, v 4 starost, v 1 nezgoda; ostalo druge bolezni.

Tatvina za tatvino. Mariji Krušič, gostilničarki v Rožni dolini, je bilo ukradenih iz kleti več klobas. — Zorku Rodiču, prlv. uradniku, je odpeljal neznan tat iz veže gostilne pri »Bobenčuk« na Sv. Petra cesti 2500 Din vredno kolo znamke »Puch«. — Viktoriji Gorjanc, stanujoči na Domobranski cesti, je bilo z dvorišča ukradeno razno perilo v vrednosti 200 Din. — Ivanu Jerini, hlapcu pri kavarnarju Krapežu je odnesel tat kovček z raznim perilom v vrednosti 600 dinarjev. — Marija E. iz Škofje vasi pri Celju je izmaknila Angeli Š., uslužbenki pri gostilničarju Ruparju na Turjaški cesti 20 dolarjev, 25 jih je pa velikodušno pustila. — Tudi kljube niso varne. Mariji Kmet, gostilničarki na Gospesvetski cesti, je bila ukradena medena kljuka na glavnih vratih.

Iz Štajerske.

Duhovniška vest. G. Julij Vajda, kaplan pri Sv. Križu pri Slatini, je imenovan za župnika v Marenbergu.

SAVINJSKA DOLINA.

Obrtna šola. Z novim šolskim letom se je ustanovila v Braslovčah obrtna šola. Pouk, ki se vrši zaenkrat vsako sredo popoldne in nedeljo dopoldne, je obvezen za vse učence obšolne Braslovče in Polzela. Število učencev (okrog 40) dokazuje, kako potrebna je bila ta šola.

Umrli je 19. t. m. v Št. Petru v Sav. dolini daleč naokrog znani g. Franc Ušen p. d. Jelen.

Ogenj. V sredo, dne 21. oktobra, je začelo ob 4 popoldan goriti v Zakli pri Gomilskem. Zgorale je lesena hiša s hlevom in trije korolci. Radi močnega vetra je bilo gašenje jako oteženo in le mnogim brizgalnam se je zahvaliti, da ni zgorela cela vas. Zgorale sta tudi dve kozli in ena svinja. Zažgali so otroci, igrajoč se z vžigalicami.

Francosko letalo. Veliko senzacijo je vzbudil v terek neki aeroplan, ki je krožil nad Savinjsko dolino čimdalje nižje, dokler ni ob pol štiri popoldne slednjič pristal na nekem travniku v Trnavi pri Gomilskem. V letalu je bil poleg pilota še en spremljevalec. Kolikor se je moglo zvedeti, sta bila to dva Francoza, potujoča iz Pariza na Padovo, Zagreb in Beograd. Vsled megle sta izgubila orientacijo ter se morala spustiti na tla. Drugi dan ob 9. uri sta se dvignila in odletela proti Zagrebu. Da je ta veliki pišč ozlel ljudi za najhen sejem, ni treba še omenjati.

Vreme. Močan jug, ki pihla že par dni je pobral ves sneg, s katerim so se v terek bile pokrile gore okrog nas. Sploh se nam sneg

pouja letos jako zgodaj. V terek smo ga videli že v dolini.

IZ MARIBORA.

Še enkrat spomenik dr. Medveda. Poročali smo že, da se je našel v Mariboru dobrotnik, ki je na lastne stroške hotel renovirati grob dr. Medveda in mu postaviti primerno marmornato ploščo. Zvedeli smo, da so mu to delo ustavili iz razloga, ker hočejo oživiti prvotni spomenik, da se postavi dr. Medvedu do stopen spomenik po načrtu, ki ga je izdelal g. kipar Sojč. Dovoljujemo si opozoriti vse te pripravljavalne odbore, naj to misel v do gledni bodočnosti uresničijo. Razni gospodje so že vzeli stvar v roke, pa le ne gre nikamor naprej. Tudi po mariborskih časopisih se je javljala neki pripravljalni odbor, pa, kakor čujemo, je bilo to tudi vse. Naj se torej zberejo merodajni gospodje k seji, sklenejo nekaj gotovega, pa spomenik postavijo! Menda je izven vsakega dvoma, da dr. Medved to zasluži in istotako je brez dvoma, da se bo mariborska javnost oklicu pripravljalnega odbora odzvala! Tudi tukaj velja Krekov: začeti je treba, v tem je vsa skrivnost!

Prosvetni večer, ki ga je Prosvetna zveza napovedala za danes, odpade, ker so nastopile ovire radi skioptikona. Vršil se bo prihodnji petek.

Kvartet Zika, ki je pravkar pridobil na mednarodnem festivalu v Benetkah palmo, nastopi zopet v Mariboru. Dne 7. novembra priredi koncert, na katerem nam bo podal poleg klasične tudi najmodernejšo komorno glasbo.

Gledališče. Ker se bližamo otvoritvi sezone, se gg. abonenti naprošajo, da pridejo po izkaznice ter vplačajo oba že zapadla obroka. Otvoritev se je sicer zavlekla, zato pa se bodo pozneje vrstile predstave tem hitreje druga za drugo. V pomirjenje občinstva bodi povedano, da se pod nobenim pogojem ne misli na ukinitve niti na omejitve opere in da ostane to sezono umetniški par Mitrovičevih stalen gost. Obeta se torej prav lepa in uspešna sezona in se vabijo tudi drugi prijatelji gledališča, da se še naknadno, ali čim prej, abonirajo.

Dramatična šola. Ravnateljstvo šole Glasbene Matice v Mariboru naznanja, da se z dnem 1. novembra prične pouk v d r a m a t i č n i š o l i Glasbene Matice. Kot učitelja-strokovnjaka se je ravnateljstvu posrečilo pridobiti vsestransko priznanega dramatičnega umetnika g. Valo Bratino, ravnatelja drame narodnega gledališča. Pouk se bo vršil v dveh tečajih: v I. tečaju za otroke od 10—15 let, v II. tečaju za druge od 15 let naprej (v skupinah in tudi posamezno). Poučevalo se bo pravilno izgovarjanje, recitacija, deklamacija, mimika, režija, zgodovina in razvoj dramske umetnosti od najstarejših časov do danes. Ob koncu šolskega leta bo dramatična šola priredila produkcijo svojih učencev. Namen dramatične šole ni, da bi pridobila in urila le kandidate za gledališče, ampak v glavnem, da bi v naši mladini vzbudila in poglobila pojmovanje o gledališki umetnosti sploh. Učitelj (učiteljica), absolvent dramatične šole, strokovno in vsestransko pripravljen za ustvarjanje in vodstvo podeželskih odrov, bo imel v kulturnem in nacionalnem oziru posebno v naših obmejnih krajih zelo hvaležno delo. Zato se toplo priporoča posebno dijakom in dijakinjam učiteljske, da obiskujejo dramatično šolo. Prijave dnevno od 6.—7. ure v pisarni ravnatelja šole Glasbene Matice g. Fr. Topiča v sobi št. 7.

Poročil se je pri Sv. Magdaleni v Mariboru dne 20. t. m. g. Jakob Vuk, upravni oficijal v mariborski bolnici, z gospodično Ljudmilo Koščak, uradnico istotam.

Na dekl. zavodu Vesna se otvorijo 26. t. m. redni kuharski tečaji. Prijave sprejema vodstvo dnevno od 10.—11. ure.

IZ CELJA.

Odgovor in vprašanje »Jutru«. Ne berem »Jutrac«, zato sem šele sedaj zvedel, da v eni svojih zadnjih številčk prav po »Jutrovsko« sumničar in napada lavantinski škofijski ordinarijat, češ da je »zlorabil cerkvene dohodke za vzdrževanje podpisane, ko je bil tajnik SLS v Celju, dočim v resnici nisem za ta čas prejel ne od Cerkev in ne od države niti ene pare, ker sem istočasno s vstopom v tajništvo SLS javil svoj izstop iz dušnopastirske službe. Ker se »Jutro« tako rado baha s točnostjo svojih poročil, si ga usojam vprašati, ali ni bilo v tem slučaju točno informirano, a je v kljub temu udarilo po lavantinskem škofu g. dr. Andreju Karlinu držeč se pri tem načela: Semper aliquid haeret! Radoveden sem, kako bo gospoda pri »Jutru« storjeno krivico popravila! — Vinko Munda, bivši tajnik SLS v Celju.

Iz Primorske.

Razpust občinskega sveta v Devinu. Oblast je razpustila občinski svet v Devinu in imenovala za komisarja Casa, uradnika tržaške prefekture.

Tiskovna praksa. »Goriška Straža« z dne 17. t. m. prinaša namesto uvodnika sledeče poročilo: »83. številka »Goriške Straže« je bila spet zaplenjena. Vzrok je naveden v odloku, ki se glasi: Članek pod naslovom »Za pravice narodnih manjšin« v 83. številki »Goriške Straže« z dne 17. t. m. je vseboval trditve o zapostavljanju narodnih manjšin pri nas in drugod, napram večinskemu narodu. Te trditve niso resnične, vsaj kolikor se tičejo Italije ter so pisane v očitnem namenu, da se še čuva tuje-rodno prebivalstvo. Zato odreja podprefekt na podlagi dekretov zaplembo omenjene številke »Goriške Straže« in pooblašča varnostno oblastvo, da ukaz nemudoma izpelje. Gorica, 16. oktobra 1925. Podpresekt: Scotti.« — Brihtni Primorci bodo ta uvodnik izvrstno razumeli.

Beleške.

Še vedno se zgražajo. Prisiljen smeh ni prijeten, toda še vedno lažje gledaš človeka, ki se prisiljeno smeje, nego človeka, ki hlina ogorčenje in solze. Tako hlinjeno ogorčenje se še nekaj dni razliva po »Jutrovih« predalih zaradi »inkvizitorske sekire«, ki je neki v SLS odsekala glavo svobodi. V tem »ogorčenju« se medseboj vspodbujajo in citirajo »Jutro« in »Samouprava« in »Vreme« in »Riječ« in vsa druga glasila in glasila zloglasnega PP režima, častiljivi »Slov. narod« kajpak na čelu. »Jutro« razpravlja o »silnem razočaranju nad pojmovanjem politične svobode v dr. Koroščevi stranki« in se zavzema za svobodo prepričanja, ki da je predpogoj za vsako demokracijo in za parlamentarizem. Tako piše »Jutro«, ki je doslej z največjim ognjem zagovarjalo vsako nasilje proti celim narodnim enotam, političnim strankam in posameznikom, ki so si drznili prisvajati ali si še prisvajajo pravico svobodnega političnega prepričanja in ne trobijo v centralistični rog. Tako piše »Jutro«, ki je hlapčevsko služilo batinaškemu režimu, ki se je v nemalo za strahovanje državljanov po raznih organizacijah, ki je hujskalo in še hujska centralno oblast proti lastnemu slovenskemu narodu, da ga s silo ukloni centralizmu in ga tudi narodno »ujedini«, to se pravi izneveri njegovi veri in jeziku. O svobodi prepričanja in demokracije piše »Jutro«, ki je odobravalo »obznanje«, ki posebej hoče postaviti katoliške duhovščine pod izjemne zakone, ki zahteva za duhovnika svobodo le tedaj, ako se pridruži nasprotnikom slovenstva in cerkve; »Jutro«, čegar gospodarji so v novem tiskovnem zakonu skovali za tisk dejansko krvniško sekuro, »Jutro«, ki zagovarja in zahteva

preganjanje uradnikov in učiteljev, ki ne trobijo v njegov rog. Pa kaj bi navajali vse strani »Jutrovega« svobodoljublja, saj so itak vsem znane. Na vsak način ima ta list dovolj razlogov, da se zgraža v imenu svobode, toda zgraža naj se nad seboj, ne nad drugimi. Potem bo njegovo zgražanje moglo biti pristno, sedaj je pa narejeno in zato smešno in odvratno.

Prosvetna zveza v Mariboru.

VABILO NA OBČNI ZBOR.

V zmislu člena 16. zvezinih pravil sklicujemo v Maribor v dvorano Zadržne gospodarske banke na ponedeljek 23. novembra 1925 XV. redni občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru ob pol 10. uri dopoldne z naslednjim dnevnim redom:

1. Ugotovitev sklepčnosti po členu 18. zvezinih pravil;
2. odobrenje zapisnika 14. občnega zbora;
3. poročilo odbornikov;
4. poročilo zastopnikov avtonomnih zvezinih odsekov;
5. poročilo preglednikov;
6. volitve:
 - a) predsednika,
 - b) 8 odbornikov,
 - c) 3 preglednikov,
 - d) 5 članov v razsodišče,
7. sklepanje o predlogih odbornikov in včlanjenih društev;
8. določitev letne članarine včlanjenih društev za leto 1926;
9. slučajnosti.

Ko damo to na znanje, vabimo in prosimo s tem vsa včlanjena društva, da se udeležijo občnega zbora gotovo vsaj po enem delegatu, ki mora imeti po določbi člena 16. zvezinih pravil pismeno pooblastilo. Čas in velika važnost občnega zbora zahtevata, da ne bo niti enega društva, ki ne bi bilo zastopano na občnem zboru, ki znači naš vsakoletni ljudsko-prosvetni parlament.

Včlanjena društva morajo morebitne predloge poslati pismeno vsaj osem dni prej Prosvetni zvezi, da bo mogoče sklepati o njih na občnem zboru.

Odbor Prosvetne zveze v Mariboru.

Prosvetno tehnični tečaj priredi Prosvetna zveza v Mariboru v dneih 20., 21. in 22. novembra t. l. Včlanjena društva bodo prejela tozadevno še posebno okrožnico z natančnim sporedom, a društva opozarjamo tudi na tem mestu na veliko važnost tečaja. Tečaj se prične v petek 20. novembra ob 2. popoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru in konča v nedeljo 22. novembra ob 12. Čas za tečaj je namenoma izbrán tako, da bodo mogli delegati, ki pridejo na občni zbor Prosvetne zveze, biti tudi na tečaju in da prihranimo tako društvo stroške za posebno potovanje na ta tečaj.

Slemšek-Krekovo akademijo v proslavo 125-letnice Slemškovega in 60-letnice Krekovega rojstva priredi Prosvetna zveza v Mariboru v Narodnem gledališču 22. novembra t. l. ob 8. popoldne z zelo izbranim sporedom. Društvenim članom, ki bodo tiste dni na tečaju in na občnem zboru Prosvetne zveze, bo nudena prilika, da se akademije udeležijo.

Za polovično vožnjo ob priliki tečaja in občnega zbora Prosvetne zveze v Mariboru je zaproseno, in če bo prošnja ugodno rešena, bodo društva o tem še pravočasno obveščena.

Vsaka srečka zadane, trdijo včasih zgovorni prodajalci. Pri dobrotelni loteriji Dijaškega podpornega društva tega sicer ne objubujemo, vendar bo zadelo veliko število srečk, namreč 1041. Vrednost prvega dobika je 40.000 Din, drugega 15.000, tretjega 6000 itd., zadnjega 25 Din. Čisti dobitek akcije bo pripadel v podporo revnim študentom, zlasti za hrano. Ker vsak ve, kako težko je danes študiranje, naš narod pa nujno rabi svoje inteligence, zato podpirajte naše dijake s tem, da kupujete srečko te loterije.

Katoliški vestnik.

Bolgarski romarij v Rimu. Pretekli teden je sv. oče sprejel 80 bolgarskih romarjev pod vodstvom apostolskega vizitatorja nadškofa A. Roncalli. To je že drugo bolgarsko romanje. V nagovoru se je sv. oče spominjal bolgarskih svetnikov, sv. Cirila in Metoda, sv. Klementa Ohridskega, sv. Nauma in sv. Ivana Rilskega; omenjal je bolgarske vladarje, Petra, Arsena, Borisa, Simeona in Kalojana, ki so bil v prijateljskih zvezah z Rimom. Ob koncu je podelil blagoslov bolgarski duhovščini in ljudstvu, bolgarski domovini in njenemu vladarju.

Priglasilo se je že nad sto oseb, kar da upati, da se bo simpatični načrt v doglednem času realiziral. Zaenkrat bo skušalo društvo slediti tudi svojemu prosvetnemu programu s komornimi koncerti, katerih prvi se bo vršil dne 31. oktobra t. l. in ki bo pokazal jakе društne muzikalne potence.

Volitve odbora niso dosti izpremenile, kar je pokazalo, da je društvo s sedanjo upravo izredno zadovoljno. Zelimo mu velikih uspehov pri njegovem delu za napredek slovenskega glasbenega tela.

Knjige in revije.

Hrvatska knjiga o sv. Frančišku Asiškem. — Povodom 700 letnice sv. Frančiška Asiškega je napisal dr. Izidor Kršnjavi, bivši načelnik oddelka za nauk in bogočastje v Zagrebu, roman »Božji višje«, v katerem opisuje življenje sv. Frančiška. Knjigo je izdalo »Društvo sv. Jeronima«. Dr. Kršnjavi je osemdesetletnik.

»Mladi Junake«, izdaja »Sveia Vojska« v Ljubljani; izhaja mesečno in stane letno 10 Din. List je izredno okusno in bogato ilustriran in sploh dobro urejan; mladi junaki, ki so se odrekli alkoholnim pijačam, najdejo v njem obilo čistega veselja in vedno novega poguma. Naj bi ne manjkalo nobeni družini, kjer so otroci!

»Luč«, glasilo hrv. katoliško-narodnega dijaštva; uredništvo in uprava v Zagrebu, poštni prelat 109; naročnina za dijake 50 Din, za ostale 60 Din. — Izšla je 1. številka 21. letnika »Luč« — v preprosti čisti obliki. Uredništvo pravi, da hoče biti list kolikor mogoče splošno zanimiv in aktualen, zato je opustil revijalno obliko in začel izhajati dvakrat na mesec. List je prešel popolnoma v dijaške roke in je tudi gmotno odvisen zgolj od dijaštva. Na čelu prinaša kot geslo Mahničeve besede: »Edinost in sloga moramo v našem taboru vzdržati za vsako ceno. Rušiteljem edinosti in sloge moramo zagrmeti s sv. Pavlom: Maran atha!

Anathemat! Uvodnik krepko poziva »Na posao!« Slede članki: Katoliško dijaštvo in hrv. kat. društvo; Studentski tjeđan u sv. godini; Borba protiv kat. školstva; Slavenski blok i. dr. Poseben oddelek je določen za žensko kat. dijaško gibanje.

Planinski koledar. Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani je izdelala ličen stenski planinski koledar za leto 1926. Koledar obstoja iz šestih tablic, ki so spojene z ličnim rdečim motvozom. Glavo teh tablic tvorijo lepe planinske slike prvovrstnih naših amaterjev.

Starogrška drama. Euripides: Hippolytos. Tragedija v petih dejanjih. Prevaj. dr. Fran Bradac. Ljubljana, 1925. Založil prevajalec. Tiskala tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Ravnokar smo dobili že tretjo Evripidovo dramo v slovenskem prevodu. Univ. profesor dr. Fr. Bradac je v samozaložbi izdal svoj prevod Evripidovega Hippolyta (Hippolytos). Kdor se zanima za razvoj starogrške drame, pa tudi svetovne drame sploh, ali kdor proučuje razvoj starogrške religije, zlasti starogrške etike, mu bo »Hippolyte« dragocen vir pouka. V Troizenju, mestecu na Peloponezu, je od davnih časov stalo svetišče starogrškega heroja Hippolyta, kateremu so mladenke pred svatbo darovale kodre svojih las. Evripidova tragedija nam razlaga postanek Hippolytovega kulta: Hippolytos je bil čist, nedolžen mladenič, ki je častil pred vsem deviško božico Artemido, ne pa sladostne Afrodite. Brez svoje krivde je poginjal smrt svojo matere Phaidro, nesrečno vanj zaljubljeno, ki pa je iz osvete pri svojem možu Theseju obdolžila pastorko, češ da se ji je hotel približati. V divjem srdu zavre oče svojega sina, ki se na begu smrtno ponesreči. Malo prej, preden Hippolytos izidihe, se prikaže v oblakih Artemida ter očetu izpriča nedolžnost sinovo; obenem ustanovi kult Hippolytov. — Poleg »Medee« je Hippolytos najslavnejše delo Evripidovo, ki je imelo silen vpliv na poznejše dramatik (prim. n. pr. pri Francozih Phédrol). Pogosto so jo igrali tudi dijaki human. gimnazij. — Vkljub temu, da, čitajoč starogrško

dramo, ne slišimo več petja, ki jo je spremljalo, in ne vidimo več značilnega plesa horetov, slutimo tudi še iz samega besedila prvotno lepoto. G. prelagatelj se je resno potrudil, da se prav nikjer ne spotaknejo ob nobeno nerazumljivost, pa tudi ne neokusnost. Prevod je res izboren; vreden je, da je zagledal beli dan. Dobi se pri prelagatelju, pa tudi v knjigotrštvu. Dbv.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Petek, 23. okt.: Ifigenija na Tavridi. Red F. Sobota, 24. okt.: »Periferijac«. Red A. Nedelja, 25. okt.: »Pegica mojega srca«. Izven. Ponedeljek, 26. okt.: »Za narodov blagor«. Red B. Torek, 27. okt.: »Ifigenija na Tavridi«. Red C. Sreda, 28. okt.: Zaprto. Četrtek, 29. okt.: »Pegica mojega srca«. Red A. Petek, 30. okt.: »Periferijac«. Red D. Sobota, 31. okt.: »Zimska pravljica«. Red E.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Petek, 23. okt.: Zaprto. Sobota, 24. okt.: »Aida«. Red D. Nedelja, 25. okt.: »Nabore«. »Povratek«. Izven. Ponedeljek, 26. okt.: Zaprto. Torek, 27. okt.: »Hoffmannove pripovedke«. Red E. Sreda, 28. okt.: Češka proslava. Izven. Četrtek, 29. okt.: »Manon«. Red C. Petek, 30. okt.: »Mrtve oči«. Red F. Sobota, 31. okt.: »Nabore«. »Povratek«. Red A.

Sprememba repertoarja v ljubljanski draml. Ker je g. Peček nenadoma obolel, se premijera Cankarjeve komedije »Za narodov blagor« za par dni odloži. Dramski repertoar se spremeni v to-

liko, da se vprizori v petek, dne 23. t. m. mesto komedije »Za narodov blagor«, Goethejeva dramska pesnitev »Ifigenija na Tavridi« za abnoma F.

Turistika in sport.

Kolesarska (sportna) loterija Jugoslovanske Matice. Zrebanje te loterije je bilo prenešeno in se vrši neprekinjeno dne 20. decembra t. l. Dobitki: dve motorni kolesi in 25 navadnih moških in ženskih koles. Vsi dobitki so iz svetovno znane francoske tvornice »Peugeot«. Srečke po 10 Din so na prodaj pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji in v vseh ljubljanskih trafikah. Dobi-vajo se pa tudi v Matični knjigarni, Tiskovni zadrugi in v pisarni Jugoslovanske Matice, Salen-burgova ulica 7, II. nadstr.

Naznanila.

Ježica. V soboto 24. t. m. se vrši ob pol 8. uri v Društvenem domu skioptično predavanje o koroških Slovencih. Na sporedu je tudi deklamacija in petje. Vabljeni vsi. Slovensko katoliško izobraževalno društvo.

Rakek. V soboto dne 24. t. m. ob pol 21. uri zvečer bo v restavraciji g. Domicija na Rakeku predavanje o esperantskem jeziku. Predava gosp. Danilo Herkov iz Ljubljane. Po predavanju razgovor glede esperantskega tečaja, ki se prične početkom meseca novembra.

Na višku

moderne konfekcije je naša zimska za-oblek in ulstrov po najnižjih cenah.

Jos. Rojina — Ljubljana.

Gospodarstvo.

Nova obremenitev naše industrije.

Generalna direkcija državnih železnic je z naredbom z dne 24. septembra t. l. določila nova načela za enotno računanje pristojbin za dostavitev vagonov na industrijske tise. Naredba predvideva dva načina računanja pristojbin in sicer, ako se industrijski tir odvaža iz postajnega rajona, se računa za prvih 800 metrov od sredine postaje 10.50 Din, pri nadaljnjih 700 m za vsakega začetih 100 m po 3.50 Din in za razdalje preko 1 km pa za vsakega 100 m po 3 Din.

Ako se ta industrijski tir odcepi z odprte proge, se računa dostavnina do odvojnega skretnice od sredine postaje za vsaki pričetni km po 12 Din in od skretnice naprej pa kakor pri tiru, ki se odcepi direktno od postaje.

Obenem se je pristojbina za premik vagonov na industrijske tise povišala za 100% od 25 na 50 Din.

Industrijskih tirov v Sloveniji imamo okrog 100 in se je dosedanja politika železnice gibala v smeri, da favorizira gradbo industrijskih tirov, ker s tem razbremeni obrat na postajah ter omogoči industrijskim podjetjem lažje disponiranje v obratu samem. Zato so bile pristojbine, ki so se dosedaj plačevale za dostavitev vagona, na podlagi tozadevnih pogodb zelo različne, po pretežni večini pa znatno nižje, kakor znašajo po novi naredbi.

Novi način računanja pristojbin pomeni za našo industrijo v Sloveniji občutno povečanje bremen. Zato je takoj po objavi novih pristojbin sklicala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v torek, 20. t. m. sešatek najbolj prizadetih interesov, katerim so se pristojbine z novo naredbo povečale za nad 200%. Na konferenci je podal zbornični tajnik g. Ivan Mohorčič obširno poročilo o določilih nove odredbe ter o njenih gospodarskih posledicah za našo industrijo. Navedel je, da se povišanje obremenitve vsled povečanja pristojbin giblje pri posameznih podjetjih od 20.000 Din pa do 350.000 Din.

V formalnem oziru je opozoril vse interese na določbe člena 21 točke 2 pogodb o dovolajnih tirih, po katerih je železniška uprava upravičena vsak čas povišati pristojbine za industrijske tise proti pismenemu obvestilu, vendar veljajo ti povišani zneski še le po treh mesecih od datuma pismenega obvestila. Po nadaljnjih določbah omenjenega člena se smatra pogodba s strani železniške uprave za odpovedano le, če lastnik dovolajnice tekom enega meseca od datuma pismenega obvestila ne naznani železniški upravi svojega pristanka k povišanju. Odpovedni rok traja 3 mesece in se računa od prvega enega meseca, ki sledi datumu pismenega obvestila.

V debati, ki se je razvila k poročilu, se je predvsem ugotovilo dejstvo, da se s povišanjem dostavnine, kakor tudi drugih postranskih pristojbin jemlje naši industriji znaten del tega, kar se ji je z novo tarifo dalo. Povdarjalo se je, da imajo industriji že znatne stroške z vzdrževanjem tirov samih, pri mnogih podjetjih tudi še s plačevanjem nameštencev za odslužitev industrijskih tirov.

Navzoči interesi so povdarjali, da so pristojbine za industrijske tise postale po novi naredbi tako visoke, da bo večini bolje konveniralo dovažati blago z avtomobili ali vozovi na postajo, kar je v mnogih primerih znatno cenejše.

Zastopniki industrije so navajali konkretne podatke, da znašajo pri kratkih razdaljah med dvema podjetji, ki imata industrijske tise, pristojbine za dostavnino do polovice prave voznine. Kritiziralo se je tudi predvsem dejstvo, da nova naredba ne vpoštevja razmerja vrednosti dostavljenih pošilk, kakor jo razločuje vozarinska tarifa, marveč pavšalira dostavnino za surovine in fabrikate z isto svoto in tudi ne vpoštevja množine letnega prometa.

Na podlagi te temeljite razprave se je sklenilo poveriti zbornici, da odpošlje na ministra za promet spomenico z gornjimi predlogi, da se pri posebno prizadetih industrijskih podjetjih doseže omiljenje novih bremen.

Konkurzi v Sloveniji. V mesecu septembru t. l. je bilo v Sloveniji razglašeno 6 konkurzov napram 14 v mesecu avgustu t. l. V septembru lanskega leta so bili razglašeni samo 3 konkurzi. — Skupno je bilo prijavljenih v prvih 9 mesecih t. l. v Sloveniji 69 konkurzov medtem ko jih je bilo v prvih 9 mesecih lani samo 22. Število konkurzov se je torej potrojilo. — Letos v prvih 9 mesecih je bilo 121 konkurzov in poravnani, v istem času lani samo 78. — Ta statistika govori dovolj jasno o težkem gospodarskem položaju v Sloveniji.

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 15. oktobra 1925. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram stanju dne 8. oktobra 1925) **Aktiva:** kovinska podlaga 505.5 (+4.6) posojila: na menice 1036.9, na vrednostne papirje 154.8, skupaj 1191.7 (+9.2) račun za odkup kronskih bankovcev 1.186.3, račun začasne zamenjave 367.4, državni dolg 2.966.3, vrednost založenih državnih domen 2.138.3, saldo raznih računov 1.137.3 (+13.0), Skupaj 9.493.1; **pasiva:** glavnica in rezervni fond 34.4, bankovcev v obtoku 6209.9 (+19.5), račun začasne zamenjave 367.4, državne terjatve 53.9 (+21.3), razne obveznosti po žiru 503.0, po raznih računih 111.4, skupaj 614.4 (+13.8), vrednost založenih državnih domen 2.138.3, ažijske 74.6, skupaj 9.493.1; obrestna mera je ostala neizpremenjena. Zabeležiti je rekordna višina obtoka bankovcev.

Uzance za trgovino s senom in slamo. V četrtletje dopoldne se je vršila v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo anketa za določitev uzance za trgovino s senom in slamo. Anketo, kateri je prisostvovalo večje število interesov, tajnik borze g. dr. M. Dobrila, senzala g. P. Cvenkel in g. A. Knez, je vodil zbornični tajnik g. dr. J. Pless. Redigirane uzance se predlože v odobritev ministru trgovine in industrije.

Iz ruskega gospodarskega življenja. Te dni potuje zastopnik ruskega komisarja za zunanjo trgovino Pariz in London, da naveže trgovske stike s Francijo in Anglijo. Na prehodu skozi Berlin je izjavil, da bo rusko gospodarstvo v letu 1925—1926 doseglo predvotno stanje, kar bo gotovo povzročilo povečano potrebo Rusije po tehničnih pomožnih sredstvih. Letos se bodo začele obnavljati tekstilne in metalurške tvornice. Ravnotako bo tudi načrt elektrifikacije zahteval velikih naročil v zapadni Evropi. Najbolj pridejo v poštev države, ki bodo nudile plačilne kondicije. Večino dobav bo dobila Nemčija zaradi tega, ker je dala na razpolago kredit 100 milijonov mark. Monopol ruske zunanje trgovine ostane.

Znižanje diskonta na Madžarskem. Iz Budimpešte poročajo, da je madžarska narodna banka znižala diskont od 9 na 7 odstotkov.

Polom turinske banke. Nad banko di Credito e Commercio v Turinu je proglašen konkurz. Aktiva znašajo 8½ milijona, pasiva pa 14½ milijona lir.

Nova ogrska valuta. Poročali smo že, da se bo imenovala nova ogrska valutna enota »Pengö«. Divizar je 12.500, kar pomeni, da tvori 12.500 pap. ogrskih kron 1 novo valutno enoto.

Borze.

22. oktobra 1925.

Denar.

Zagreb. Pešta 7.94, Berlin 13.9980—13.4030 (13.89—13.49), Italija 2.2261—2.2501 (2.248—2.282), London 272.30—274.89 (272.36—274.30), New York 56.08—56.68 (56.10—56.70), Pariz 247—251, Praga 166.43—168.43 (166.60—168.60), Dunaj 7.9020 do 8.0020 (7.96—8.06), Curih 10.8875—10.9175 (10.84 do 10.92).

Curih. Belgrad 9.21 (9.20), Pešta 72.70, Berlin 123.55, Italija 20.60 (20.73), London 25.1375 (25.13), New York 518.84 (519.—), Pariz 22.6750 (22.95), Praga 15.4250 (15.37), Dunaj 73.15 (73.15), Carigrad 292.50, Bukarešt 247.50, Sofija 380, Atene 695, Varšava 85, Amsterdam 208.50, Bruxelles 23.65.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.56255, Kodanj 174.30, London 34.32, Milan 23.00, New York 708.55, Pariz 30.89, Varšava 117.10. Valute: dolarji 708.25, angleški funt 34.27, franc. frank 80.65, lira 27.97, dinar 12.5850, češkoslovaška krona 20.97.

Praga. Devize. Lira 139.625, Zagreb 60.075, Pariz 147.36, London 168.4750, New York 33.75.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7 odst. invest. pos. 81 den., vojna odškodnina 338—348, zastavni listi 20—23, kom. zadolžnice 20—23, Celjska 201—205, Ljubljanska kreditna 230—260, Merkantilna 101—102, zaključek 101, Kred. zavod 175—185, Strojne 120—123, Trbovlje 337—348, Vevče 120 den., Nihag 89 blago, Stavbna 100—110, Sešir 141 den.

Zagreb. 7 odst. inv. pos. 80.50 zaklj., vojna odškodnina 338—340, za okt. 340—341, za nov. 342—344, Hrv. esk. 129—130, Kred. 132—133, Hipobanka 72.50—73, Jugobanka 110—111, Praštediona 960—970, Ljublj. kreditna 225 den., Slavenska 40—50, Srpska 144—146, Narodna banka 4100 den., Eksploatacija 56—57, Sečera 495 bl., Nihag 40 blago, Gutmann 370—385, Slavex 185—145, Slavonija 51—51.50, Trbovlje 860—370, Vevče 120 blago.

Dunaj. Don-savska-jadr. 673.000, Zivno 780 tisoč, Alpine 291.000, Greinitz 139.000, Trbovlje 487.000, Hrvatska eskomptna 160.000, Leykam 169 tisoč, Jugobanka 136.500, Hip. banka 88.500, Mundus 985.000, Slavonija 62.500.

Blago.

Ljubljana. Les: Bukove letve, 27-32 mm, od 2.95 do 3.50 m, l., fco vagon meja 1250 blago, Bukove letve, 38-38, 0.50—2.50 m, l., 28-28, 0.60 do 1.30 m, l. 900 blago, Bukovi decimali, 12 mm, 2.25 m, 10 do 35 cm 950 blago, Bukova drva, meterska, suha, fco Postojna tranz. 40 vag. 25.50, zaključek 25.50. Zito in poljski pridelki: Pšenica baška 76-77, fco Ljubljana 290 blago, Koruza stara, dvojno rešetana, zdrava, fco Ljubljana 220 blago, Koruza umetno sušena, zdrava, fco Ljubljana 195 blago, Oves baški, dvojno rešetani, zdrav, fco Ljubljana 210 blago, Ječmen 63-64, težki, fco Ljubljana 220 blago, Pšenica domača, fco Ljubljana 260 denar, Koruza stara, par. Belgrad 180 blago, Koruza nova, okt., nov., dec., 100 odst. kasse pri sklepu 122.50 blago, Koruza nova, v storžih, par. slav. post. 75 blago, Koruza nova, sušena, fco slav. post. 162.50 blago, Oves sremški, fco Postojna tranz. 200 denar, Jabolka namizna, fco štaj. post. 320 blago, Seno stisnjeno, sladko, fco nakl. post. Slovenija 80 blago, Seno kislo, fco nakl. postaja Slovenija 60 blago, Slama stisnjena, fco nakl. post. 50 blago.

Nova železničarska pragmatika

Iz osnutka nove železničarske pragmatike posnemamo: Vsi železniški uslužbenci se dele v uradnike, zvanikičih in služitelje. Uradniki se zopet dele v dve kategoriji (doslej so bili razvrščeni v treh), in sicer je I. kategorija za uradnike s popolno fakultetsko izobrazbo, II. kategorija pa za uradnike s popolno srednješolsko izobrazbo in maturo. Zvanikičniki so razdeljeni v tri kategorije, in

sicer se zahtevajo za zvanikičnika I. in II. kategorije 4 razredi srednje šole, za zvanikičnika III. kategorije pa 2 razreda srednje šole. Končno sta dve kategoriji služiteljev, za katere se zahtevajo 4 razredi osnovne šole. Za prehodno dobo ostanejo tisti uslužbenci, kateri so bili že 6 let pred 28. okt. 1923 (dan, ko je stopila v veljavo sedanja železničarska pragmatika) v državni službi, na položajih (v kategoriji), kakršne imajo sedaj. Napredovanje je avtomatično, in sicer pri uradnikih II. kategorije, zvanikičnikih in služiteljih vsake tri leta, pri uradnikih I. kategorije pa stopnjema po 2, 3 in 4 letih. Kakor se čuje, bo tudi nova poštna pragmatika sestavljena na način železniške pragmatike.

Še enkrat: Kranjski verski zaklad in duhovniške draginjske doklade.

V štev. 232. »Slov.« smo pokazali na milijenske dohodke in milijarsko vrednost verskega zaklada samo v blejskem kotu; po dobljenih novih informacijah zamoremo danes podati pregled vsega verskozakladnega imetja kakor tudi faktičnih njegovih dohodkov iz zadnjega časa.

Versko-zakladno posestvo bivše Kranjske ima gozdov:

a) pod šumsko upravo na Bledu . . . 9.588 ha
b) » » » » v Boh. Bistrici . . . 7.254 »
c) » » » » v Kostanjevici . . . 1.366 »

gozdov skupno . . . 18.208 ha
njiv, vrtov in travnikov . . . 639 ha

pašnikov in planin . . . 2.504 »
drugega zemljišča . . . 20 »
neproduktivne zemlje . . . 5.709 »

skupne nepremičnine . . . 27.080 ha

Poleg mnogo hiš na posestvih je last verskega zaklada znani »stiški dvorec« v Ljubljani. Premična imovina, naložena v glavnica, kolikor jo je prejela Jugoslavija, nima sedaj znatne vrednosti.

Praktično vrednost imajo torej v prvi vrsti obširni gozdovi s ploskovno mero okroglo 32.000 oralov, na katerih znaša letna eksploatacija:

a) pri šumski upravi na Bledu 30.000 plm³
b) » » » » v Boh. Bistrici . . . 30.000 plm³
(brez državnih gozdov, ki so pod tamošnje upravo . . . 10.000 plm³)
c) » » » » v Kostanjevici 10.000 plm³
skupno 70.000 plm³

Pod mariborsko oblastjo ni nobenega verskega zaklada.

Čisti dohodki se v zadnjem času izkazujejo nastopno: na vsak posekan plm³ pride za upravne in režijske stroške 20 Din, brez delavskih plač in vožnje lesa — in čisti donos na 1 plm³ na panju povprečno 60—80 Din. Če stane na žagi ali kolodvoru 1 plm³ 225 Din, bi prišlo torej od tega na upravo 20 Din, na čisto vrednost na panju 60—80 Din, 125 Din za drvarje in voznike. Če delavci res toliko služijo pri 1 plm³, lahko to kontrolirajo blejski vozniki in bohinjski drvarji. Če je torej letni etat v vseh gozdovih 70.000 plm³, znaša čisti donos 4.200.000+5.600.000 Din — torej lahko rečemo 5 do 6 milijonov Din na leto. — Možni bi bili tudi večji prihodki, ker vsakič trdijo, da državna šumska uprava ni najcenejša; med

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Stari mornar je odgovoril Johnu Manglesu, da se nanj lahko zanese. V imenu posadke je voščil blagorodju dobro srečo na pot. Čim se je odtrgal od jahte, mornarji pa so gromko zavpili svoj: hura!

V desetih minutah je čoln pristal k bregu. Četrt ure pozneje so bili popotniki že pri Irčevi hiši.

Vse je bilo pripravljeno. Lady Helena je bila vsa srečna v svojem novem domu. Velikanski voz s priprostimi polnimi kolesi ji je bil posebno všeč. Sestorica vol, ki je bila paroma vprežena pri ojesu, je nudila sliko starodavnih časov. Ayrton je s palico in bičem v roki čakal povelj novega gospodarja.

»Primojruha! je pravil Paganel ali ni to čudovit voz, ki se ne more meriti z vsako kočijo? Ali si morete misliti kaj lepšega kakor hoditi po svetu takole po komedijantsko? Hiša, ki se premika, gre, obstane, kjer se vam zdi, kaj hočete še več? To so vedeli že stari Sarmati, zato niso nikoli popotovali drugače.

— Gospod Paganel, je odgovorila lady Helena, upam, da me kmalu posestite v mojem salonu.

— Kako? Ali res, gospa? je odgovarjal smeje se učenjak! velika čast zame, če me sprejmete. Ali ste se že odločili, katere dneve sprejemate?

— Prijatelj vsak dan, dragi gospod Jakob, in vi ste . . .

— Najvdanejši med vsemi, gospa, jo je prehitel galantni Paganel.

Ta ljubeznivi pomenek je zmotilo sedmero konj, ki jih je pripeljal eden od Paddyjevih sinov. Glenarvan je poravnal z Ircem račun, zraven tega se mu je pristržno zahvalil, kar se je dobremu Ircu zdelo ravnotako dobro kakor kopica rumenjakov, ki jih je tiščal v pesti.

Lord je dal znamenje za odhod. Lady Helena in

miss Mary sta se nastanili v svoji hišici, Ayrton je sedel na kozla, Olbinett se je pa obesil na zadnji del voza. Glenarvan, major, Paganel, Robert, John Mangles in oba mornarja so zajahali konje. Vsi so bili do zob oboroženi s krabinkami in samokresi.

»Zbogom!« je dejal Paddy O' Moore. »Zbogom!« je ponovila za njim vsa družina. Ayrton je na poseben način zavpil in vzpodbodel vprego. Voz se je stresel, polna koleca so zahreščala, osi v ležiščih zaječale, in kmalu je izginila za ovinkom gostoljubna hiša poštenega Irea.

Deveto poglavje.

Viktorija.

Bilo je 23. decembra 1864. Mesec december, bi je tako pust, moker, žalosten na severni poluti, bi mogli imenovati v Avstraliji junji. Po astronomski delitvi letnih časov je bilo tu že dva dni poletje, zakaj 21. decembra stopi solnce v znamenje Kozoroga. Njegova pot po nebesnem svodu se je že začela krčiti. Glenarvanovo drugo potovanje je bilo torej v najbolj toplem letnem času, ko najbolj pripeka žarki skoro tropičnega solca.

Vsa posest, ki jo imajo Angleži v tem delu Tihega morja, se imenuje s skupnim imenom Avstralazija. Sem spadajo Nova Holandija, Tasmanija, Nova Zelandija in par manjših otokov v bližini. Kar pa zadeva avstralsko celino, je vsa razdeljena na velike kolonije, ki so po velikosti in po bogastvu zelo različne. Če pogledamo na najnovejše zemljevide (n. pr. Peterman-Freschoell), te iznenadijo najbolj ravne črte, ki mejijo posamezne province. Angleži so jih potegnili kar z ravnilom. Pri tem se niso zmenili ne za gorovja in njih pobočja, ne za tek rek in potokov, ne za razlike v podnebnju in v plemenih, ki bivajo tudi. Avstralske province mejijo v pravem kotu druga na drugo, zdijo se kakor velika šahovnica z neenakimi polji. Po premih črtah in pravih kotih spoznaš na prvi pogled, da so meje avstralskih provinc delo zemljemerčev, ne pa zemljepiščev. Samo obala s svojimi raznolikimi

krivuljami, s svojimi zalivi in zarezami, s svojimi rtiči in izlivi dela izjemo, kakor da hoče s svojo ljubo nepravilnostjo v imenu narave postaviti na laž človeka in njegovo delo.

Pogled na to šahovnico je vedno in po vsej pravici razburjal Jakoba Paganela. Če bi bila Avstralija francoska, bi francoski geografi brez dvoma ne uporabljali samo ravnila in pravokotnika.

Avstralska celina je razdeljena dandanes na šest dežel: Novi Južni Wales, glavno mesto Sydney; Queensland (Kraljičina dežela), glavno mesto Brisbane; Viktorija glavno mesto Melbourne; Južna Avstralija, glavno mesto Adelaide; Zapadna Avstralija, glavno mesto Perth, in končno še Severna Avstralija, ki zaenkrat še nima glavnega mesta. Evropejci so se naselili pravzaprav samo ob obalah. Le s težavo najdeš mesto, ki se drznilo vzrasti dvesto milj od obale. Kar pa zadeva notranjščino, to se pravi površino, ki dosega skoro dve tretjini Evrope, je pa še skoro nepoznana.

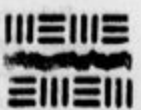
Na srečo pa sedemintrideseti vzporednik ne teče po tistih neizmernih puščavah, po tistih nedostopnih krajih, ki so stali znanost že toliko dragocenih življenj. Glenarvan bi se ne bil mogel podati v tolike nevarnosti. Opraviti je imel samo z najbolj južnim delom Avstralije, to se pravi, da je šla njegova pot po majhnem kosu Južne Avstralije, nato po Viktoriji v vsej njeni širini in končno še po skrajnem južnem koncu Novega Južnega Walesa, ki ima podobo prevrnjenega trikotnika.

Od rtiča Bernouilli pa do meje province Viktorije je pčilih dvainšestdeset milj, dva dni hoje in nič več. Ayrton je nameraval naslednji dan pota prenočiti v Ayrton je nameraval prenočiti naslednji dan v Asple.

Pri vsakem potovanju je značilno, da se tako jezdec kakor konji na začetku radi prehitavajo. Kar zadeva ljudi, bi že bilo, živali pa je treba na vsak način zadrževati. Kdor hoče priti daleč, mora prizanašati živalim. Sklenili so torej, da sme biti dnevna pot le petindvajset, kvečjemu trideset milj dolga.

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv.: Kazan, volčji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din; 20. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

stroške se štejejo tudi investicije, ki bi se morale porazdeliti na več let.

Na vsak način je 5—6 mil. Din. = 20 do 24 mil. kron svota, s katero se dajo po našem mnenju duhovniške plače ne samo v ljubljanski škofiji, ampak tudi v celi Sloveniji povsem povolno urediti.

Zaključki:

1. Mi reklamiramo še enkrat kranjski verski zaklad z njegovimi dohodki vred v prvi vrsti za ljubljansko škofijo — oziroma ljubljansko oblast.

2. Ker kranjski verski zaklad posebno od 1. 1890., ko so se nakupili Ruardovi gozdovi na Jelovici, ki so sedaj vredni milijone, ni več pasiven, se lahko preostanki dohodkov uporabijo za ostalo Slovenijo.

3. Jasno je, kolika krivica se godi duhovnom, če se verski zaklad ne uporablja za to, za kar je odločen; krivica se bo godila tudi našemu ljudstvu, če bo primorano iz svojega žepa vzdrževati lastno duhovščino. To ni torej samo duhovniška, ampak tudi aktualna zadeva vseh slovenskih davkoplačevalcev.

4. Ker se pri sedanjih draginskih odredbi prav nič ne vpoštevata razlika v izobrazbi duhovščine, in ker se duhovščina v Sloveniji postavlja finančno na predzadnje mesto, dasi je Slovenija izmognana do kosti in je posebno vsled skrajno slabe letošnje letine v obupnem položaju — in ker je višina draginske doklade več kot za trikrat prenizka, je nova draginska doklada nesprejemljiva.

5. Duhovniške plače v Sloveniji naj se definitivno uredi s zakonom, ki bo veljal samo za Slovenijo, za kar ni treba novega zakona, marveč avstrijski zakon z dne 28. marca 1918, ki je veljal in še zmeraj velja za bivšo Kranjsko, Koroško in Štajersko, ko se določajo duhovnikom osnovne plače, starostne doklade in pokojnina — naj se v vseh številčnih postavkah tudi za starostne doklade za 30krat pomnoži, pa imamo hitro in dokaj pravično celo vprašanje rešeno. Pokritje za to se najde v dohodkih verskega zaklada. Če je treba, se imenovani zakon raztegne tudi na Prekmurje. Draginska odredba, kakor je ona z dne 28. julija t. l., je le nezadostna krparija — mi hočemo več, mi hočemo to, kar nam po vsej pravici gre!

J. M.

Poizvedovanja.

Ženska ura-zapestnica je bila najdena v nedeljo popoldne v Tivoliju ob ribniku. Več se pozve pri semeniškem vratarju.

Dopisi.

Jarenina. Tudi mi tukaj ob meji v Slovenskih gorah smo povodom koroškega dne povzdignili svoj glas v prid nesrečnim koroškim rojakom. Naša podružnica Jugoslovanske Matice je priredila manifestacijsko zborovanje. Dr. Smirnaul, Lojze Supanič in nadučitelj Conč so razložili zborovalcem tužni položaj neodrešene koroške Slovenije. Enodušno se je sprejela resolucija na vnanje ministrstvo, naj vlada nakloni koroškemu vprašanju oziroma koroški Sloveniji vso potrebno pozornost, da bomo popolnoma pripravljeni, ko dozorí čas združitve zibelke Slovencev — koroške Slovenije z našo državo. Našim neodrešenim rojakom pošiljamo priske pozdrave ter jim kličemo: Vztrajajte pogumno do ure osvoboditve, ki ne more več biti daleč!

Višnja gora. Javna zahvala. Podpisano mestno županstvo kakor tudi občani se najlepše zahvaljujemo našemu gasilnemu društvu, ki je ob priliki požara v Višnji gori pri g. Ignaciju Nadrahu tako požrtvovalno gasilo z novo motorno brizgalno, ki je bila v teku četrt ure na licu mesta, četudi je bilo o polnoči, ter je oženj v teku 20 minut v glavnem pogasil in preprečilo večjo nevarnost, ker je v neposredni bližini še nekaj z deščicami kritih hiš in ker je veter po 50 do 100 m daleč raznašal utrinke. Sosedna hiša je bila ločena od goreče samo z lesenim obojem ostrejša, pa je

ostala nepoškodovana. — Sedaj se je šele pokazalo kaj je zmogla motorna brizgalna, ko je voda po dveh ceveh s tako močjo brizgala, da je bil oženj tako kmalu udušen. Ako bi bili navezani na ročno brizgalno, bi bila nevarnost gotovo večja, ker bi ne bilo mogoče toliko vode dovajati, kakor je bilo treba pri pogorišču na klancu. — Prisrčna zahval vsem članom, posebno pa sedanjemu odboru, ki se je opogumil nabaviti tako dragoceno in prepotrebno brizgalno ter se ni ustrašil primanjkljaja, ki je nastal pri nakupu brizgalne, ker upa na naklonjenost in podporo občinstva, da bo to obče koristno društvo bolj izdatno podpiralo.

Mestno županstvo Višnja gora.

Dol pri Hrastniku. (Občinske volitve in SLS). Vsake občinske volitve prinašajo liberalcem samo napredek in zmago. Tako tudi pri nas. Poročali ste že, kakšen je bil rezultat občinskih volitev preteklo nedeljo, ko je dobila naša stranka 10 mandatov, dočim so jih dobili vsi na skupni listi združeni nasprotniki le 7. — In kako so delali ter napenjali vse sile, da si pridobijo večino, o kateri so se že bahali po časopisju, da jo imajo v žepu. Kakšen teror je vladal le nad delavstvom! Mi smo z rezultatom popolnoma zadovoljni, ker smo vkljub vsem temu dobili tako lepo število glasov. Mi bi niti ne pisali o zadnjih občinskih volitvah, če bi ne bili nasprotniki njihovega »napredka« tako bahavo oznanjali v »Jutru« (št. 243). — Tako naj pa govore številke: Pri občinskih volitvah je dobila 12. maja 1921 SLS 69 glasov, vsi nasprotniki pa

120 glasov; a 18. oktobra 1925 je dobila SLS 181 glasov, vsi nasprotniki pa le 100. — Napredoval je torej v resnici za celih 100 odst., ker je 2 kraji 69 natančno 181! — Če pravi »Jutro«, da so dobili liberalci pred 3 leti 45 glasov, so jih dobili torej ostali nasprotniki SLS 75. — Vsi združeni nasprotniki pa so dobili pred tremi leti 120 glasov, dočim so jih dobili tudi združeni zadnji nedeljo le 100. Torej kolosalen »napredek« — nazaj za 20 glasov. Ja k temu »napredku« moramo našim liberalcem samo čestitati! Tako — napredek je le — rak v vodi. Na ta način naj le še dalje napredujejo, in kmalu bo ta rak rdeč v juhinem loncu. — Mi imamo 10 trdnih in značajnih mož (popred smo jih imeli le 9), nasproti 7 združenih nasprotnikov. — Naša trdnjava SLS stoji okrepljena trdno liki skala sredi vrtinca, pod katero tliči napredni rak.

IGROKAZI z mešanimi vlogami, porabni za podzelske odre:

(Rimske številke značiljo dejanja, arabske pa številke oseb.)

Benko: Strahomir. Igra. V., 12. Din 12.—.
Bevk: Bedak Pavlek. Otroške igrice: Bedak Pavlek. Skrb in smrt. Kraljič in služabnik. Neubog. Ljubei, Dobrota je sirota. Din 18.—.
Burke in šaljivi prizori. 18. enodejank. Din 20.—.
1. Carodejna brivnica. 2. Radi nagrade. 3. Čašica kave. 4. Zaklad. 5. Vedež. 6. Pobiljšana trgovlarka. 7. Luknja v namiznem prtu. 8. Dve teti. 9. Na skalnici. 10. Pred sodnikom. 11. Zenin Miha. 12. Zamorec. 13. Junaki. 14. Trije učenjaki. 15. Tihotapi. 16. Opeharjeni žid. 17. Izgubljeni stava. 18. Čudna kupčija. Cankar-Skrbinšek: Hlapec Jernej in njegova pravica. Drama. 9 slik. 27 oseb. Din 18.—.
Česnik: Pogodba. Burka s petjem. II., 9. Din 8.—.
Finžgar: Divji lovec. Narodni igrokaz. IV., 23. Din 18.—.
— Razvaline življenja. Drama. III., 7. Din 30.—, vez. Din 40.—.
— Vse naše. Burka. I., 5. (Iz zbirke: Poljanec. Trenutki oddiha.) Din 18.—.
Funtek: Tekma. Drama. III., 6. Din 20.—.
Gerstäcker-Seljak: Lovski tat. Ljudska igra. V., 9. — Erazem Predjamski. Igra. V., 11. Din 6.—.
Glediške igrice: Zdravnikov strežnik (m. vl.). — Sv. Janez Evangelist in ropar. (m. vl.). — Prevarani hišnik (m. vl.). — Konvencionalna laži (meš. vloge). Din 5.—.
Gogol-Prijatelj: Revizor. Komedija. V., 19. Din 20.—.
Govekar: Martin Krpan. Komedija. V., 26. D 26.—.
Jalen: Srenja. Drama. IV., 8. Din 25.—.
— Dom. Drama. IV., 13. Din 22.—.
Jurčič-Bajuk: Tihotapec. Ljudska igra. V., 18. Din 22.—.
— Kakšen gospod tak sluga. Burka iz vojaškega življenja. I., 8. Din 10.—.
Krek: Turški križ. Igra. IV., 18. — Tri sestre. Igra. III., 19. Din 14.—.
— Ob vojski. Igrokaz. IV., 15. Din 8.—.
— Katalog je brezplačno na razpolago.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

Kupujte srečke

Dij. podp. društva v Ljubljani!

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Selenburgova ulica št. 61. Telefon št. 950.

Iščem družabnika

za vnovčenje patenta množinskega predmeta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Varnostni obroček proti odpiranju pisem«.

VAJENCA

starega nad 14 let, sprejemem za sedlarsko obrt. Naslov v upravi lista pod št. 7104.

DIJAKINJI IŠČETA

stanovanje s hrano. Če mogoče z elektr. lučjo. Ponudbe upravi pod: Sestri 7103.

Pomočnik pek. obrti, vdovec, sposoben vsakega dela v obrti, zanesljiv, išče stalne službe — kot — poslovodja. Naslov v upravi pod št. 7131.

SPREJME se takoj dober

mizarski POMOČNIK

za pohištvo. Delo stalno. Sprejmeta se tudi dva VAJENCA na novo ali če sta se že učila. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7078.

Večja trgovina na Gorenjskem, z mešanim blagom, sprejme takoj:

BLAGAJNIČARKO

možno knjigovodstva, tudi začetnico;

DVA UČENCA

z boljšo šolsko izobrazbo, in enega HLAPCA

vajenega skladiščnih in dr. del. Pogoji: Pridnost, poštenost, dobra spravevala! — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Gorenjsko« št. 7085.

Inserirajte v »Slovenca«!

Kupi se hiša

s trgovino v večji vasi ali trgu. Cena do 40.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod: »3. december« 7099.

Kupujem orehe.

Ponudbe z navedbo cene na Valentin Sterle, Ljubljana, Poljanska cesta.

Krompir

sortirane vrste - vagonске pošiljke nudi za takoj Kmetijska zadruga v Ptuj.

PREMOG-ČEBIN

Wollova ulica 1/II. — Telefon 56

V komisijsko prodajo

vzamem razno blago! Lokal in skladišče v lastni hiši na razpolago. Ponudbe pod šifro: »KOMISIJA« na »oglasni zavod KOPITAR«, Ljubljana, Čopova 21.

Denar pada!

Zato kupi brž turške srečke — najboljše vrednostne papirje (franki) in hkrati srečke z milijonskimi dobitki. Vsaka zadene. Izguba nemogoča. — Pojasnila brezplačno. — Pisma na upravo »Slovenca« s pristavkom: »Turške srečke«. 7039

KLAVIR ali PIANINO

se vzame v najem ali kupi v slučaju, da ugaja! Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Glasba« št. 7086.

Trgovina

z mešanim blagom, se odda. — Naslov v upravi lista pod št. 7133.

Kupujemo

drva

vsako količino, bukova polena, zdravo, suho blago, franko postaja ZAGREB. — Ponudbe izvolite poslati na

I. MESTROVIĆ

ZAGREB, Bakačeva ul. 3/II.

Lep krompir

prebran, suh in zdrav — prodaja na drobno in debelo, tudi vagonске pošiljke — trgovec GUSTAV ERKLAVEC, Novi Udmart št. 3. 7109

Majhna trgovina

se odda na prometnem kraju; event. s koncesijo. Naslov v upravi pod št. 7134.

Trganje in revmatizma

osvobodjena brez nevarnosti?

Revmatizem je strašna, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnim ne bogatim. Svojih žrtev si išče po kočah in palačah. Zelo mnogovrstne so oblike, ki se v njih pojavlja ta bol, in češče niso bolezni, ki jih označujemo s povse drugim imenom nič drugega kot revmatizem. Sedaj se pojavljajo boli v udih in členkih, sedaj zopet zatekli členki, pohabljeni roke in noge, bodljaji, zbadanja in trganje po raznih delih telesa, da celo oslabelost oči je pogostokrat posledica revmatskih boli in trganja.

Kakor pa je različna oblika, v kateri se pokazuje ta bolezen, tako mnogostranska so tudi vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, zmesi, mazila itd., ki se priporočajo in vsiljujejo bolnemu človeku. Največ teh sredstev pa ne prinese ozdravljenja, z njimi se kvečjemu za kratko jem vrelca, ki je že mnogim bolnikom pomagalo. Naše zdravljenje je izborno in naglo učinkuje. Da si naglo pridobimo pristašev, smo se odločili vsakomur, ki nam piše, našo zelo zanimivo zelo poučno brošuro o tem vrelcu poslati popolnoma zastonj.

Kogar torej mučijo bolečine, kdo se hoče naglo, temeljito in brez nevarnosti istih osvoboditi, naj piše še danes:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. 5.

Abt. 319.

KREPAK VAJENEC

s primerno izobrazbo, poštenih staršev, se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Vajenec« št. 7122. Spričevalo, ki se vrne, je priložiti.

Prostor za delavnico

iščem v mestu; poprave ali prezidavanje izvršim iz vsake prostora na lastne stroške. Najemnino plačam na željo do enega leta naprej. — Ponudbe na upravo lista pod: »SELITEV«.

Išče se

trgovski LOKAL

ali se prevzame trgovina z vsem inventarjem, po možnosti zraven gostilna — v mestu ali na deželi v večjem industrij. kraju. — Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro: »Lokal« 7106.

Dimna kolena

in celi, rozete, razne pločevinaste izdelke nudi po najnižjih cenah domača specialna tvrdka

K. BOCAK, Tržič.

PUH — PERJE R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Copate! — Lovski škornji!

Pravijo, da bo zima huda — zato gospodinje in lovci skrbite pred vsem za gorke in suhe noge!

Prave volnene copate in nepremočljive škornje dobite v bogati izbiri in po nizkih cenah v trgovini

J. Pok. nasl. — A. JAMNIK

Ljubljana, Stari trg št. 14.

Copate in škornji se dobavljajo tudi na debelo.

OBLAČILA za gospode in dečke se **kljub vsemu** najugodnejše kupijo pri **J. MAČEK LJUBLJANA**

Felix Toman

kamnoseški mojster

Ljubljana

Restljeva cesta št. 30

priporoča

bogato zalogo nagronih spomenikov od marmorja in granita, plošče za robnice, marmornate plošče za mobilije po namiznih cenah